

Kezdődik a zöldházprogram

Miért érdemes részt venni?

Fotó: MEGORA

Az ígéretek szerint május 15-én indul a környezetvédelmi minisztérium 2023. évi fotovoltaikus zöldház programja. Amely különösen időszerű, hiszen a szomszédunkban pusztító háború miatt bekövetkezett energiaár-robbanás borsos számlákat jelent (sokaknak a jelenlegi ártámogatás ellenére is). A program viszont lehetővé teszi, hogy akinek a dosszióját kedvezően bírálják el, egy minimum 3 kW teljesítményű napelem felszereléséhez 90 százalékos támogatásban részesüljön a környezetvédelmi tárcától, és csupán a 10 százalékos önrészt kelljen kifizetnie.

Bodolai Gyöngyi

A Környezetvédelmi Alap (AFM) oldalán lesz egy oldal, ahol régióként lehet jelentkezni. Itt saját fiókot kell létrehozni saját e-mail-címmel és jelszóval. A pályázónak a típuskérvényt kell kitöltenie, amely megjelenik a számítógépen, ha rákattint a program nevére. Az egyik legfontosabb feltétel a programban való részvételhez, hogy az igénylő nevén kötelező módon egy ház kell legyen, ami a lakhelye. Ezt a kéréshez csatolt személyi igazolvány-másolattal és érvényes (60 napnál nem régebb) telekkönyvkiadvánnyal kell igazolnia, amit digitálisan is kérni lehet. Ha ennek a feltételnek eleget tesz, az időtől engedélyezik, hogy a napelemet a tulajdonos nem csak a házára, hanem a hozzá tartozó

(Folytatás a 7. oldalon)

Lakótelepi lakástüzek

Maros megyében alig néhány óra leforgása alatt két tömbházlakásban történt tüzesetűz riasztották a tűzoltókat. Május 3-ára virradó éjszaka Marosludason, a reggeli órákban pedig Marosvásárhelyen ütött ki lakástűz.

2.

Jubileumi lemezzel készül A Dal nyertes zenekara

A versenyt követően Szabó Előddel, a Titán énekesével ismét beszélgettünk – ezúttal arról, hogy mit jelent számukra ez a díj, és milyen terveik vannak a közeljövőben.

4.

„Szikrázó” össze-csapás Ákosfalván

Vendéggyőzelem született a két szomszédos nyárádmonti község csapata, Harasztkerék és Nyárádkarácson közötti össze-csapáson a megyei másodosztály múlt hétfévi fordulójában, Ákosfalván, s ezzel helycsere is történt a ranglistán.

9.

Nemzetközi karikatúraversenyt értékeltek

Múlt csütörtökön este Nyárádszeredában került sor a rebarbara témában meghirdetett ötödik nemzetközi karikatúraversenyt kiértékelőjére. Zöldebb, ízletesebb világról álmodnak a szervezők.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdijas ügyfele számára:

50%-os kedvezményrel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. május 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Betelt a pohár

Antalfi Imola

A közigazgatásbeliek után a pénzügyieknél is. Szakszervezeteik azt mondják, hogy az államkassza toldozása-foldozása elfogadhatatlan, utcai megmozdulásokhoz vezet, mint 13 évvel ezelőtt. Azt is mondják, hogy az állam és a polgárok iránti tiszteltetlenségéből választották a pénzügyi szakmát, amely folyamatos szakmai fejlődést, tervezhetőséget, biztonságot feltételez. Márpedig ez a szakma ma nincs megfizetve, jelentős különbségek vannak a közintézmények között a bérezést illetően (csak az alaphér esetében 25 százalékos bérszakedék van, amit növelnek a különféle pótlékok), egy közpénzügyis jut 200 cégre, a hivatalnokok leterheltek, az üres állásokat nem lehet betölteni – mondják. A végkövetkeztetésük az, hogy a kormánynak a költségvetési kiadások lefaragását célzó intézkedései (az ezekről szóló sürgősségi rendeletet előreláthatólag jövő héten fogadják el, a koalíciós egyeztetések után), úgy mint a létszámstop elrendelése a közszférában, a közalkalmazotti bérek befagyasztása és a dologi kiadások csökkentése, tovább rontják a „költségvetési mechanizmusokat”. Vagyis csökkenhetnek az adóbevételek, amelyeket tekintve Románia uniós szinten még mindig sereghajtó. Míg például 2008-ban az adóbevételek bruttó hazai termékhez viszonyított aránya (a társadalombiztosítási hozzájárulásokat is beleértve) Romániában 28 százalék volt, és utolsó voltunk az EU-ban (Dánia vezetett 48%-kal), a helyzet jelenleg sem rózsás: 26,6 százalék. A cél a 37 százalék

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

MÁJUS

4., csütörtök

A Nap kel
6 óra 4 perckor,
lenyugszik
20 óra 35 perckor.
Az év 124. napja,
hátravan 241 nap.

***Isten éltesse!**

Ma **MÓNICA** és **FLÓRIÁN**,
holnap **GYÖRGYI** napja.

GYÖRGYI: György férfinév-
ből keletkezett, a Georgina ma-
gyarositására.

IDŐJÁRÁS

Változóköny
Hőmérséklet

max. 19 °C
min. 7 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. május 3.

1 EUR	4,9298
1 USD	4,4654
100 HUF	1,3162
1 g ARANY	289,5775

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGben IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Szombaton is lehet vért adni

A Marosvásárhelyi VÉRTRANSZFÚZIÓS Központ értesíti a lakosságát, hogy szombaton, május 6-án 8-12 óra között is fogadják a véradókat. A vértranszfúziós központ alkalmatlán, előre meghirdetett időpontokban, szombati napokon is nyitva tart, hogy azoknak is lehetőségük adódjon vért adni, akik a hétköznapi teendők miatt nem jutnak el a központba.

Nyílt nap a marosvásárhelyi szülészeten

Május 5-én, a szülészeti nemzetközi napja alkalmából a Marosvásárhelyi Sürgősségi Megyei Klinikai Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztálya nyílt napot szervez. A szülészeti meglátogatni óhajtó várandós nők az assef.salanastere@spitalmures.ro címen jelentkezhetnek. Az osztály látogatására csak előzetes regisztrációval lehet bejutni, a terhes nőket május 5-én 10.15 órakor a kórház kapujánál (SMURD-bejárat) várják, és onnan kísérik fel őket a 9. emeletre, ahol a tevékenységek 10.30-kor kezdődnek. A rendezvény azoknak szól, akik az említett egységben terveznek szülni, a cél a szülészeti osztály meglátogatása, és a kórházi kezeléssel, az ismeretlen helyzetekkel kapcsolatos félelmek megszüntetése. A várandós nők tájékoztatást kapnak a felvételtől, a vajudásról, a szülésről, az első kórházi napokról, majd kis csoportokban meglátogatják a szülőszobákat és a rooming-in (anya és baba) szobákat. A látogatáshoz szükséges védőfelszerelést minden résztvevő a kórtérlem bejáratánál kapja meg.

Anyák napi családi rendezvény az erdőszentgyörgyi virágkertészetben

Anyák napja alkalmából kertészeti nyílt napot szerveznek május 6–7-én az erdőszentgyörgyi virágkertészetben, ahol mindkét nap 11–20 óra között családi programokkal várják az érdeklődőket; lehet virágot, valamint sóváradi fagyit is vásárolni.

Meseíró-pályázatot hirdet az állatkert

A marosvásárhelyi állatkert idén nyáron elindítja az Állati jó találkozások elnevezésű programjait, amelyeknek a célja, hogy a látogatók testközelből ismerjék meg az állatokat, és ezáltal részt vegyenek a fajok védelmében. Az „Állati jó találkozások” meseíró pályázatára olyan meséket várnak, amelyekben jelen van a találkozás, a mese révén az olvasók megismerjék a szereplők jellemzőit, és tanulságos legyen a történet. A pályázatra egy alkotó egy írást küldhet be, amelynek terjedelme leg több egy A4-es gépelt oldal. A meséhez illusztrációt is lehet mellékelni, de ez nem képezi az elbírálás tárgyát. Két korcsoportban lehet pályázni: az első korcsoportban a jelenleg harmadik és negyedik osztályosok, a másodikban a jelenleg ötödik és hatodik osztályosok munkáit fogadják. Nevezési díj nincs. Beküldési határidő május 22., a biológiai sokféleség nemzetközi napja. Az alkotásokat az i.halmagyi@zootirgumures.ro címre várják. Az eredményhirdetést június 5-re, a környezetvédelem világnapjára tervezik.

Hírszerkesztő: **Menyhárt Borbála**

Emberáldozata van a marosvásárhelyi tűznek

Lakótelepi lakástüzek

Maros megyében alig néhány óra leforgása alatt két tömbházlakásban történt tüzesethez riasztották a tűzoltókat. Május 3-ára virradó éjszaka Marosludason, a reggeli órákban pedig Marosvásárhelyen ütött ki lakástűz. A megyeszékhelyen emberi áldozata is van az eddig ismeretlen körülmények között történt tüzesetnek.

Május 3-án, szerdán reggel 9 óra körül a Szabadság utcába irányították a marosvásárhelyi tűzoltókat egy tízemeletes tömbház 10. emeletén kiütött lakástűzhöz. A helyszínre két tűzoltóautó, egy tűzoltólétrás autó és egy SMURD mentőautó érkezett. A kiégett lakásból egy 80 év körüli nő elszenesedett holttestét hozták le. A

tömbházból csupán három személyt – két felnőttet és egy kiskorút – kellett kimenekíteni, orvosi ellátásra nem szorultak. Nem volt szükség a teljes tömbház evakuálására. A tüzet lokalizálták, okának kivizsgálása folyamatban van.

Éjszaka Marosludason oltottak

Ezt megelőzően Marosludason május 2-áról 3-ára virradó éjszaka 1.30 órakor egy négyemeletes tömbház földszinti lakásában keletkezett tűz oltásához hívták ki a dicsőszentmártoni és ludasi munkapont tűzoltóit, valamint a radnóti önkénteseket. Az épület húsz lakásából tizenkét személyt menekítettek ki, egy személyt a helyszínre érkező orvosok pánikrohammal szállítottak kórházba. A tűz 45 négyzetméteren terjedt el a lakásban. A tűz valószínűsíthető okának megállapítása folyamatban van – tájékoztatott *Oltean Georgiana*, a Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség szóvivője. (pálosy)

A marosvásárhelyi tüzeset

Fotó: Maros megyei tűzoltóság

A Marosvásárhelyi TVR működésének 15. évfordulóját ünnepli

Különkiadással köszönti a tévézőket a Közzolgálati Televízió Marosvásárhelyi Stúdiója. A szerkesztők kétórás élő műsorban elevenítik fel az elmúlt tizenöt év legemlékezetesebb forgatási helyszíneit, találkozásait, történeteit. A pénteken 16 órától kezdődő műsorban a szerkesztőség minden tagjára mikrofon elé kerül, a tévézők a regionális stúdió olyan munkatársaival is találkozhatnak, akik általában a háttérben dolgozva teszik hozzá a tudásukat a képernyőre kerülő riportokhoz, interjúkhoz.

A műsor – a tv-képernyőn – élőben követhető a Marosvásárhelyi TVR Facebook-oldalán és a www.tvrplus.ro/live/tvr-targu-mures internetes elérhetőségen.

Várjuk önöket a képernyők elé, ünnepeljenek velünk!
(közlemény)

RENDEZVÉNYEK

Virágünnep Udvarfalván

Május 6–7-én, szombaton és vasárnap az udvarfalvi foci pályán termelői vásárt tartanak. A Mercur Creativ Egyesület és a Marosszentannai Polgármesteri Hivatal közös szervezésében, immár 21. alkalommal megrendezésre kerülő eseményen az előadások mellett a gyermekeknek is élményt nyújtó foglalkozások lesznek. A reggel 10 és este 9 óra között látogatható vásár hangulatát a fellépő népzenezők színesítik.

Marosvásárhelyen is koncertezik a Szalonna és Bandája zenekar

Májusban négyállomásos turnéra érkezik Erdélybe a magyarországi Szalonna és Bandája zenekar. Idei turnéjuk különlegessége, hogy a kárpátaljai BazsóVári Zenekarral együtt zenélnek majd Temesváron, Marosvásárhelyen, Nagenyeden és Zilahon. Marosvásárhelyen május 16-án két időpontban is meghallgathatja a méltán népszerű bandákat a nagyérdemű: 12 órától a Spectrum Színházban, 19 órától a Maros Művészegyüttes termében lépnek fel.

Korok, elitek és fegyverek

Május 11-én 17 órakor nyílik meg a Maros Megyei Múzeum Régészeti Osztálya által szervezett kiállítás, amely különböző korszakok fegyvereinek és hadi felszereléseinek fejlődését mutatja be az őskortól a legújabb korig. A tárlat a mindenkori harcosok társadalmi helyét és rangját

is megjeleníti, a katonai elit ugyanis igen gyakran az arisztokrácia soraiból került ki. Tárlatvezetésre a következő elérhetőségeken kell regisztrálni: tel.:0749-912-992 vagy pr@muzeulmures.ro. A kiállítás szeptember 17-ig látogatható, keddtől péntekig 9–17 óra, szombat és vasárnap 10–14 óra között (hétfőn zárva). A belépőjegy ára: 15 lej. A kedvezményes nyugdíjasbelépő ára 7 lej, a diákjegy 3 lejbe kerül.

Termékvásár a Vár sétányon

Május 12-14. között a marosvásárhelyi Vár sétányon helytermék-vásárt szerveznek, ahol mintegy hetven termelő és kézműves vonultatja fel a termékeit.

Együtt a közösségért – civil szervezetek vására

Május 13-án a XX. alkalommal szervezik meg a civil szervezetek vásárát, amely a Maros megyei nem kormányzati szervezetek egyik legjelentősebb nyilvános eseménye. Az Együtt a közösségért elnevezésű rendezvény a Rózsák terén 11-18 óra között zajlik, amikor a civil szervezetek interaktív standoknál mutatják be tevékenységüket. 12 órakor a civil szolidaritás menetére várják a marosvásárhelyieket. A virágóra körül kulturális eseményekre és érzékenyítő flashmobokra kerül sor. A vásárral a szervezők szándéka az, hogy a különböző területeken működő civil szervezetek bemutatkozhatnak és együttműködhetnek, ugyanakkor alkalmat biztosítanak az önkénteseknek a bekapcsolódásra, valamint a személyi jövedelemadó 2%-ának, illetve 3,5%-ának a bevonására.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujstag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujstag.ro **E-mail:** nepujstag@e-nepujstag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Több gyerek is meghalt a szerdai belgrádi lövöldözésben

Háromnapos gyászt hirdetett a szerb kormány, mert egy hetedikes tanuló szerdán lelőtte nyolc diáktársát és az iskolája biztonsági őret, valamint további hat diákot és egy tanárt megsebesített Belgrádban.

Veselin Milic belgrádi rendőrőrkapitány tájékoztatása szerint a 14 éves fiú nem sokkal a tanítás kezdete után lőtt rá édesapja pisztolyával a diákokra, a tanárookra és az iskola biztonsági személynéjére. A fiatalok fiút a rendőrök elfogták. A tájékoztatás szerint a fiú legálább egy hónapja tervezte a támadást, az iskolába szerdán a 9 milliméteres fegyveren kívül egy kisebb pisztolyt, négy Molotov-koktélt és három feltöltött tárat is vitt.

A fiúnál találtak egy listát azoknak a diákoknak a nevével, akiket lelőni tervezett, illetve egy tervet, amelyen az iskola alaprajza és a tanterem elhelyezkedése szerepelt. Az is kiderült a nyomozás során, hogy a fiú azért a szerdai napot választotta a bűncselekmény elkövetésére, mert osztályának aznap az első

órása történelem volt, és a történelemórák tanterme esik a legközelebb az iskola bejáratához. A rendőrőrkapitány szerint ilyen iskolai tömegmészárlás Szerbiában még nem történt.

A fiú apját is őrizetbe vették, a férfi a rendőrségnek azt nyilatkozta, van több fegyvere is, mindre rendelkezik engedéllyel, és kombinációs zárral rendelkező széfben tartja őket. Arról nem tudott, hogy a fia ismeri a kombinációt. A rendőrség tudomása szerint a fiatalok elkövetője és édesapja gyakran járt lötérekre gyakorolni.

Az iskola diákjai és szülei a szerbiai televízióknak azt nyilatkozták, az elkövető eminens tanuló volt, nem volt zaklatás áldozata, és korábban nem mutatta bármilyen pszichológiai rendellenesség jelét. Ez utóbbit a belgrádi rendőrőrkapitány is megerősítette.

A kórházi tájékoztatás szerint a sebesülteket ellátták, egyikük még életveszélyes állapotban van.

Branko Ruzic oktatási miniszter rendkívüli sajtótájékoztatóján közölte, hogy a szerb kormány péntektől vasárnapi

háromnapos gyászt hirdet, a szerda délutáni órákat pedig nem tartják meg egyetlen iskolában sem. A tárcavezető szerint az ilyen támadásokért nagyrészt a filmek, a számítógépes játékok és az úgynevezett nyugati értékek terjedése tehető felelőssé. Mint mondta, fordulatra lesz szükség a szerbiai oktatási rendszerben, hogy az ilyen esetek ne váljanak általánossá Szerbiában.

Az oktatási dolgozókat tömörítő egyik szerbiai szakszervezet teljes munkabeosztatást jelentett be a következő napokra. A szakszervezet tagjai közölték: a tanárok nincsenek biztonságban, ezt a szerdai eset is bebizonyította, és hiába követelték eddig többször is, hogy az iskolák bejáratánál legyen komolyabb a biztonsági ellenőrzés, eddig ebben az ügyben semmilyen előrelépés nem történt.

A kilencvenes évek délszláv háború után rengeteg fegyver maradt a civil lakosságnál is, Szerbiában száz lakosra átlagosan 40 lőfegyver jut. Iskolai lövöldözések viszont nagyon ritkán fordulnak elő az országban. (MTI)

A sajtószabadság a demokrácia és az igazság alapja

A sajtószabadság a demokrácia és az igazság alapja – húzta alá az MTI-hez is eljuttatott közleményében António Guterres. Az ENSZ-főtitkár a dokumentumot a sajtószabadság szerdai világnapja alkalmából tette közzé kedden.

Már három évtizede, hogy a nemzetközi közösség megünnepeli az újságírók és a médiában dolgozók munkáját a sajtószabadság világnapján, május 3-án – emelte ki Guterres.

Hangsúlyozta, „ezen a napon elénk tárul az az alapvető igazság, amely szerint minden szabadságunk a sajtó szabadságtól függ”. A sajtószabadság biztosítja mindenki számára a szükséges tényeket, amelyekkel véleményt lehet formálni és felszólalni a hatalom túlkapasai ellen. Az idei év témája pedig arra emlékeztet, hogy a sajtószabadság az emberi jogok létező eleme – fejtette ki.

Szólt arról, hogy a sajtószabadságot a világ minden részén támadások érik.

Az igazságot a megfélemlítésre alkalmas információk és a gyűlöletbeszéd fenyegeti, amelyek el akarják mosni a tények és a kitalációk, a tudomány és az összeesküvés közötti határokat.

Közölte, a médiaipar fokozódó koncentrációja miatt egyre kevesebb ember tulajdona a sajtó, a független hírszervezetek pénzügyi összeomlása, valamint az újságírókat elnyomó törvények és szabályozások megszorítása pedig tovább erősíti

a cenzúrát és veszélyezteti a véleménynyilvánítás szabadságát.

Az újságírók és a sajtó munkatársai életbevágóan fontos munkájuk végzése során közvetlen célpontokká válnak az interneten és azon kívül is. Rendszeresen zaklatják, megfélemlítik, letartóztatják vagy bebörtönik őket – idézte fel a portugál politikust.

Felidézte, 2022-ben a sajtó legalább 67 munkatársát ölték meg, ami elképesztően nagy, 50 százalékos növekedés a megelőző évhöz képest. Az újságírók közel háromnegyede tapasztalt már erőszakot online, és minden negyedik újságírót fizikailag is megfenyegettek – áll a közleményben.

Tíz évvel ezelőtt az ENSZ létrehozta az újságírók biztonságáról szóló cselekvési tervet, hogy megvédje a médiában dolgozókat és véget vessen az ellenük elkövetett bűncselekmények büntetlenségének.

A sajtószabadság világnapján a világnak közösen kell megszólalnia – hangoztatta Guterres. „Állítsuk meg a fenyegetéseket és a támadásokat, a munkájukat végző újságírók letartóztatását és bebörtönzését, a hazugságokat a megfélemlítésre alkalmas információkat, az igazság és az igazságot hírül adók célbavételét” – szólított fel az ENSZ-főtitkár.

„A hogyan az újságírók kiállnak az igazságért, úgy a világ is álljon ki az újságírók mellett!” – szorgalmazta António Guterres. (MTI)

Az orosz erők csapást mértek Herszon egyetlen működő hipermarketjére

Az orosz erők csapást mértek szerdán a dél-ukrajnai Herszon város egyetlen működő hipermarketjére, a támadás következtében három ember meghalt, ötven sérülteket szenvedtek – közölte Ihor Klimentenko ukrán belügyminiszter.

A tárcavezető közlése szerint a támadás helyi idő szerint délelőtt 11 óra körül történt. Az áldozatok között vannak a létesítmény dolgozói és látogatói egyaránt.

Olekszandr Prokugyin, Herszon megye kormányzója közben bejelentette a Telegramon, hogy május 5-én este nyolc órától május 8-án reggel hat óráig egész napos kijárási tilalmat vezetnek be Herszonban. A megyeszékhelyre vezető utakat is lezárják. „Az ideiglenes korlátozásokra azért van szükség, hogy a rendfenntartók végezhesék munkájukat, és a lakosok ne kerüljenek veszélybe” – magyarázta a döntést a kormányzó.

Vadim Szkibickij dandártábornok, az ukrán katonai hírszerzés helyettes veze-

tője egy tévéinterjúban kijelentette, hogy az oroszok a hadihajók nagy részét Szevasztopolból az Oroszországi Föderáció területére költöztették, hogy elkerüljék a megsemmisítésüket az Ukrajnától 2014-ben önkényesen elcsatolt Krim félszigeten. „Látjuk, hogy az oroszok félnek. Most szigorúan őrzik a szevasztopoli bázist és más katonai létesítményeiket, állásokat szerelnék fel, hogy megvédjék az infrastruktúrát a támadásoktól” – mondta a hírszerző tiszt. Szerinte eközben erősödik az ukrán ellenállási mozgalom a Krimben. Tevékenysége a krími katonai létesítmények elleni csapásokkal együtt nyomasztó benyomást kelt az oroszokban – tette hozzá.

A katonai hírszerzés képviselője megjegyezte, hogy 2022 őszéig az orosz megszállók nem fordítottak különösebb figyelmet a Krim védelmére. Az ukrán hadseregnek a harkivi és a herszoni régióban elért sikerei után azonban a katonai létesítmények elleni csapások és az

ellenállási mozgalom akciói a megszállt félsziget területén arra kényszerítették az oroszokat, hogy védelmi erődtímenyeket építsenek.

Szkibickij kijelentette, hogy a Krim orosz megszállásának megszüntetése attól függ, hogyan tervezik a félsziget felszabadítására irányuló ukrán hadműveletet, és milyen lesz az orosz hadsereg morálja. „Ha ott pánik uralkodik, és mindenki menekülni kezd, akkor lehetséges, hogy az orosz fél „jóhiszemű gesztust” fog gyakorolni. Szavai szerint ezt azonban nem lesz túl könnyű elérni, mert Oroszország a Krimet tekinti az utolsó erődné, és a végsőkig védeni igyekszik majd a félszigetet.

Hozzátette, hogy az orosz megszállók az Azovi-tenger partján fekvő Donyeck megyei Mariupolban is teljes körű védekezésre készülnek. Aktívan állítják helyre a harci cselekmények folytatásához szükséges infrastruktúrát, különösen a kikötői létesítményeket. (MTI)

Ország – világ

Tanuszodák épülnek

Négy új erdélyi beruházás kapott zöld utat: új, környezetbarát tanuszoda épül Borszéken, 25 méter hosszú medencével, tornateremmel, öltözőkkel; Szatmár megyében, Endréden és Bihar megyében, Bályokon új sportcsarnokok épülnek, 102 férőhelyes lelátóval; Dicsőszentmártonban, Maros megyében is környezetbarát tanuszoda épül, 124 férőhelyes lelátóval – jelentette be Cseke Attila RMDSZ-es fejlesztési szaktárcavezető a finanszírozást jóváhagyó miniszteri rendelet aláírása után. Ezeket tornaórán használhatják a diákok, de nyitva áll majd a közönség számára is tanórák után. (RMDSZ-tájékoztató)

Egy lakcímen tíz személy

A képviselőház szerdai ülésén döntő házként elfogadta a 2005/97-es sürgősségi kormányrendeletet módosító jogszabálytervezetet, amely kimondja, hogy egy lakcímen legfeljebb tíz személyt lehet személyazonossági igazolvánnyal bejegyezni. A személyi igazolványba nem lehet olyan lakcímet bejegyezni, amelyen 10-nél több személyt tartanak nyilván a lakosság-nyilvántartó jegyzékben. Ez a korlátozás nem vonatkozik az ingatlanulajdonos családtagjaira, beleértve az egyenes ági és oldalági rokonságot is, negyedik fokig – olvasható a tervezetben. A rendelkezés be nem tartása 75 lej és 150 lej közötti pénzbírsággal büntetendő. (Agerpres)

Beiratkozás az előkészítő osztályba

Szerdán elkezdődött és május 18-áig tart az előkészítő osztályba való beiratkozás első szakasza. Azokat a gyermekeket lehet beírni előkészítő osztályba, akik 2023. augusztus 31-éig betöltik hatodik életévüket. A szülők igénylésére a 6. életévüket 2023. szeptember elseje és december 31-e között betöltő gyerekeket is be lehet írni az iskolába, ha iskolaérettek. A lakhely szerinti körzeti iskolába automatikusan felveszik a gyermekeket a beiratkozási kérelem alapján, a fennmaradó helyeket a más körzetekből vagy más településről érkező gyerekek tölthetik be. A tanintézetek május 31-én teszik közzé a felvett gyermekek listáját és a szabadon maradt helyek számát. A beiratkozás második szakaszára június 6. és 12. között kerül sor, majd június 15-én közzéteszik a végleges névsorokat. (Agerpres)

Adómentesség a számítástechnikában

Megjelent a Hivatalos Közlönyben az informatikai iparágban dolgozóknak adómentességet biztosító új rendelet. Az új előírások a versenyszférában és az állami szektorban dolgozókra is érvényesek. Az adómentességet a teljes hónapra alkalmazzák, az ezzel a tevékenységgel töltött munkaidőtől függetlenül. Az új rendelet előírja az érintett alkalmazottak helyzetének rendszeres kiértékelését is, annak ellenőrzésére, hogy megfelelnek-e az adómentesség feltételeinek. (Agerpres)

Betelt a pohár

(Folytatás az 1. oldalról)

elérése, olyan körülmények közt, hogy az adócsalás mértéke évi 16 milliárd euróra becsülhető.

Az érdekvédelmi szervezetek hiányolják a társadalmi párbeszédet, követelik, hogy a döntéshozók dolgozzák ki a közpénzügyi hivatalnokok jogállását rendező törvényt, mint ahogy van ilyen jogszabály más közalkalmazotti kategóriák esetében, a munkaköri leírások pedig legyenek köszönő viszonyban a valós tevékenységgel.

Mindezek mellett talán a legfontosabb – és jogos – felvetés a digitalizáció, az elavult számítástechnikai rendszerek korszerűsítése, hiszen enélkül pénzügyiek hada sem tudja hatékonyan végezni a munkáját. A bürokrácia ugyanis még mindig burjánzó, de tagadhatatlan, hogy előrelépések is történtek, számos irat, adat elektronikusan is lekérhető. Gyakran éppen az adófizetők digitális készségeinek hiánya indokolja az ügyfélfogadó irodák fenntartását.

A pénzügyi szakszervezetek panaszáradata hosszú, akárcsak a közigazgatási alkalmazottaké. Szakszervezeteik tüntetéseket helyeznek kilátásba május 4-18. között, hiszen a tavaly megígért bérnövelés helyett hideg zuhanyként a bérek befagyasztása jön, létszámstoppal körítve. Telfősítésmentesítés és elbocsátások miatt nem követel senki.

Eközben egyre több cég jelent fizetésképtelenséget. Az országos cégbírószághoz az elkövető, hogy az év első három hónapjában 1644 cég és egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkező személy jelentett be fizetésképtelenséget. Ez pedig 2,11 százalékkal több, mint 2022 azonos időszakában. Ez is jelzésértékű.

Érdekes lesz a költségvetési kiadások lefaragásával párhuzamosan a kormányban az adóbejártás hatékonyságának növelésére irányuló terve is, amiről egyelőre keveset tudni.

Beszélgetés Szabó Elóddal, a Titán frontemberével Jubileumi lemezzel készül A Dal nyertes zenekara

Kaáli Nagy Botond

Amint az a hét végén kiderült, az idei esztendő legjobb magyar dala lett a Titán zenekar *Éjfél-i járat* című szerzeménye: a százszéregeni zenekar megnyerte a Duna Televízió A Dal című műsorát, és ezzel Az Év Dala 2023, valamint a Petőfi Zenei Díj Év dala 2023 elismerést is, a fődíj mellé pedig egy tízmillió forintos pénzjutalom is járt, amelyet zenei produkciója fejlesztésére fordíthat a zenekar. A Dal szakmai zsűrije – Mező Misi, Egri Péter, Wolf Kati és Ferenczi György – a szombat esti élő műsorban a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara kíséretében elhangzó Éjfél-i járatot beválasztotta a legjobb négy dal közé, amelyek sorsáról a közönség szavazással döntött. És a Titán megnyerte a rangos zenei verseny idei kiadását – a versenyt, amelyre idén közel ötszáz dalt neveztek be különböző előadók és formációk.

A versenyt követően Szabó Elóddal, a Titán énekesével ismét beszélgettünk – ezúttal arról, hogy mit jelent számukra ez a díj, és milyen terveik vannak a közeljövőben.

– A mezőnyben is egyedüli erdélyi zenekar voltunk, és a tény, hogy meg is nyertük, nagyon fontos számunkra – mondta Szabó Előd. – Úgy gondolom, hogy ez nemcsak a saját sikerünk, hanem az egész magyarság sikere is, köszönjük mindazoknak, akik bíztak bennünk és szavaztak ránk mind Erdélyben, mind Magyarországon. Most kezdődik a munkának a java, lemezt és videóklipet szeretnénk készíteni, maradandót alkotni az utókorra, ami olyan lesz, mint az Éjfél-i járat, amellyel megnyertük A Dalt. Idén húszéves a zenekar, szeretnénk egy jubileumi albumot kiadni, és minél több helyre elvinni az Éjfél-i járatot és a Titán dalait. Ez a tervünk, ezt szeretnénk csinálni.

– Gondolom, hogy ebben a díjjal járó pénzjutalom is segít.

– Igen, ezt pénz nélkül nem lehet kivitelezni, se videóklipet, se lemezt készíteni, se hangszereket vásárolni – nagyon jól jött most ez. Mi soha nem nyertünk semmit, és ennek a díjnak nagyon örülünk.

– Akkor nagyban kezdtétek a vetélkedést. Milyen lemezt szeretnétek kiadni, vannak már új dalaitok, amik felkerülnének rá, vagy most kezditek írni őket?

– Hála Istennek olyan produktív vagyok, hogy már A Dal-szereplésünk előtt írtam egy számot, ami júniusban jelenik meg, emellett pedig folyamatosan írok új dalokat is – a soron következő lemez kilencven százalékra már elkészült. Már csak az következik, hogy olyan körülmények között vehessük fel őket, hogy igazán remek legyen az anyag, és megfeleljen a

sztenderdeknek. Dalok vannak, munkakedv van, most már pénz is van, lehet dolgozni.

– *Ti hogyan írtátok a dalaitokat? Te írod az összeset, vagy csak az alapot, amit aztán a többiek meghangszerelnek?*

– Én írom a zenét, a szöveget, utána minimálisan meghangszerelem, és ezt követően egy zenei producer – mint például az Éjfél-i járat és a júniusban megjelenő szám esetében Vizi Imre – még hozzáteszi az ötleteit, és véglegesíti a dalt.

– *Ez nálad hogy működik? Megszületik a szöveg, és utána jön a zenei kíséret, vagy fordítva, esetleg egyszerre pattan ki a fejedből mindkettő?*

– Általában egyszerre születik a zene és a szöveg. A gitárral a kezembem vagy a zongora előtt írom a zenét, és jön a szöveg is. Kilencvenkilenc százalékban így volt, amikor zenét szereztem – árulta el A Dal fődíjas zenekarának frontembere.

Szabó Előd A Dal 2023 döntőjében

Fotó: MTI/ Máthé Zoltán

Időszakos EB-tiltás az ukrán mezőgazdasági terményekre

Május 2-án az Európai Bizottság a megszabott határidőig betiltotta egyes mezőgazdasági termények importját Ukrajnából a szomszédos országokba. Amint beszámoltunk róla, hosszas diplomáciai és civil nyomásra az EB úgy döntött, hogy június 5-ig Bulgáriába, Magyarországra, Lengyelországra, Szlovákiába és Romániába nem exportálhat Ukrajna búzát, kukoricát, repcét és napraforgómagot. Az említett termékeket szállítók közös vámolással, tranzitútvonalakon, más, nem európai uniós országok felé vihetik e terményeket. A többi uniós országot nem érinti az intézkedés.

A döntést követően Bulgária, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia feloldja a búzára, kukoricára, repcére és napraforgómagra, illetve más, Ukrajnából származó termékekre vonatkozó egyoldalú tiltást. Az Európai Bizottság közleménye szerint a kompromisszumos megoldás válasza az Ukrajnával szomszédos, uniós tagállamokban felmerült gondokra, ugyanakkor továbbra is támogatja az unió azon elkötelezettségét, hogy az orosz agresszió miatt kialakult helyzetben továbbra is felkarolja Ukrajna gabonaexportját, hogy ellássák a világ más rászoruló országait, és ezáltal alacsony szinten tartsák az élelmiszerek világszerte elérhető árát. Az intézkedés csomagban szerepel az a támogatás is, amelyet az őt érintett országban a károsult farmereknek nyújtanak, azért is, mert az Ukrajnával határos országok biztosítják a tranzitfolyósokat az ukrain gabonaszállítmányok számára. A Bizottság a szabályzat érvénybe lépése után felméri az uniós piacot, és ha indokoltnak találja, más termékekre is kiterjeszti az intézkedést.

Valdis Dombrovskis, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke, kereskedelmi biztos kijelentette: „Az orosz háborút követően az EU elkötelezte magát, hogy segíti Ukrajna gabonaexportját, amely hozzájárul a világ élelmiszeréhez és az élelmiszerárak alacsonyan tartásához. A május 2-án hozott intézkedésekkel továbbra is felkarolja Ukrajnát, ugyanakkor támogatja a szomszédos országokat abban, hogy biztosítsák a megfelelő logisztikai és kereskedelmi hátteret. Ezzel a csomaggal egységesen kezeljük a helyzetet, amely jobb, mint az egyoldalú döntések, amelyek veszélyeztetik az egységes piacunkat.”

Mint ismeretes, a kialakult helyzetet nehezítette, hogy Oroszország elfoglalta Ukrajna fekete-tengeri kikötőit, és zárlatot vezetett be a tengeren is, így a gabonát szárazföldi úton kellett szállítani. Az olcsón eladott gabonát tárolni kellett az adott országokban, így a hazai termést az érintett országokban a gazdák nem tudták értékesíteni, nem maradt tárolókapacitás, ami alaposan felborította a gabonapiaci helyzetet.

Románia kérte, hogy a napraforgóolajat is tegyék fel a tiltólistára; ezt nem teljesítették, így Petre Daea mezőgazdasági miniszter korábbi kijelentései szerint – az országban kialakított követőrendszerrel – felügyelik az országba kerülő mennyiséget, illetve azt is, hogy a tranzitútvonalon ugyanannyi termék hagyja el az országot, mint amennyi bejött. Mint ismeretes, az unió még 100 millió euróval támogatja az Ukrajnával szomszédos országokat, a napokban közlik, hogy ebből mennyit osztottak le az érintett öt uniós tagállamnak, köztük Romániának. (vajda)

Egyszer egy orosz írótól olvastam egy elbeszélést. Ne kérdezd a címét s a szerző nevét. Régen eltemette a felejtés pora és homokja. Vagy a róza (szkle). De volt abban egy mondat, afféle jó tanács: soha ne térj vissza oda, ahol egykor boldog voltál. Hogy mire vonatkozott ez a boldogság? Lehetett a gyermekkor, szerelem, „tengerpart, alkony, kis hotelszoba”, iskola, nagyapám gyümölcsöse, felsőbb tanulmányok kalandos helyszíne, avagy első és ...dik házasságod, gyermekeid régi játszótere, ahol büszkélkedtél fiaddal-lányoddal, apa és anya kedvenc sétahelye, egy másik (mennyi)ország. Mind-egy. Válassz, választhatsz. Emlékeid fölött korlátlan úr vagy.

Mondanom sem kell, az említett orosz író tapasztalatát, sommás ítéletét kétkedve fogadtam. Tudatlanságom korlátlan birtokában. Igenis vissza lehet menni, nincs annak lelki vagy fizikai akadálya. Bátran nézz szembe azzal, ami volt, ami voltál. Elvégre te nem vagy bűnös és felelős azért, mert egyszer vagy többször életed folyamán boldog mertél lenni, voltál. És persze magadban dúdolhatod a régi slágert: A boldogságtól ordítani tudnék, ha nem rekedtem volna tegnap be. (Talán így van...)

Aztán múltak az évek, elköltöztem onnan, ahol hatéves koromtól huszonéves koromig éltem. Nem egy másik kontinensre, éghajlat alá, nem egy másik városba, csupán emide, a szülővárosomba, egy olyan környékre, ahol azelőtt kevésszer vagy talán sohasem jártam,

mert viszonylag távol esett a Felsővárostól, a Kosárdomb és környékétől, ahol boldog voltam, ahol kezdő (eredendő) családommal éltem, és ahová nem volt érdemes udvarolni, mert későn éjjel már a madár se járt arra. Buszról nem is beszélve.

És nem jártam vissza a Kosárdombra, mert már nem laktak ott a szüleim, testvérem túltette magát a nagy vízekben, munkám se hívott-kötött oda. Barátaim nem arra felé vertek tanyát, hanem kiköltöztek a közös városból, országból, földrésről. Szóval felöltöztem, magamra voltam utalva. (Kis túlzással.)

És a tavaly úgy adódott, hogy filmet készítettem a tévé, és arra kért a szerkesztő, járjuk végig boldogságom színhelyeit. Megrázó volt a találkozás az elhagyott kerttel és házzal, az előszobával, ahol utoljára láttam anyámat, mikor elbúcsúztunk, mert nagybetűg aprámát kísérem Pestre, a kórházba. Akkor idehaza még nem volt CT. (Sapientia sat.) A kert, mely maga volt az ósvadon, ahol mindent mi nevezünk el Ambrussal, Andrásval, Gáborral, most átjáró szelte ketőbe, valahogy úgy, ahogyan egykor a Nyugat-Berlinbe vezető korridor az NDK-t, vagy a tragikus danzingi korridor Lengyelországot harminckilenc előtt.

Visszatérni... sehová

A kismedence, melyben egykor lubickoltunk – ez volt a legvagányabb örökség, amit az előttünk fungáló kadétiskola hagyott szármunkra, a boldog utókorra –, megtele mocsokkal, kiserdő, szerpentin, sárga keramikokövekkel kövezett út, ahol elcsúszott Rigományi bácsi lova, mely az egyetemi kórház szennyest szállította az intézet alagsorába elhelyezett mosodába (rettenetes szagok), és az alagsorban hullakamra – leskelődni pompás és hátborzongató –, úszómedence, ahol még edzést is tartott Rettegi tanár úr, Karcsi bácsi, botanikus kert és focipálya, lovarda és kosármérkőzések, vasárnaponként tömegek hömpölyögtek át a kerten, a kerítésen vágott lyukon át a csarnok és buszmegálló között rövidítve; Vince bácsi kísérleti nyulainak telepe... Felsorolni sem tudom. A környéken az Egyetem utcában

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

csupa ismerős, akikkel együtt jártam iskolába, sőt még az óvodába is, akiket megvertünk, akik minket megverték, akikkel együtt úsztunk, együtt vívtunk Kakucs bácsinál (Agnes, az öreg házvezetőnőnk szerint „víveztünk”), ahol megtanultunk biciklizni, ahol minden tavasszal az egyetem virágokat ültetett, amit mi sikerrel tettünk semmivé. Mind-ebből semmi, elúszott, megváltozott. Újgazdagok elit negyede lett. Drága kocsik világkiállítása. Mintha velük kezdődne a történelem. Atépített házak, Dallas-hamisítványok. Az üzletekben nem beszélnek a nyelvünket, még a virágáros bangladesi cirroma asszony sem. Hiába, a felzárkózás ott is megkezdődött. A zöldségespultnál szíriai menekültek árulnak gyarmatárut, mint Nápolyban vagy Párizsban. Világvárossá lettél, gyönyörűségem? Idegenül bálmulnak rád, ha kérdeztél valamit. Hol volt ez, vagy hol van az? Mivé lett ez a klinika, az a középület? Hová költöztek? Hová repül az ifjúság? Miért nincs? Hová tűnt? Fáradsztóan elhidegült, megmáult az egész vidék. Még szerencse, hogy maradtak fényképek, és az emlékképek sokunk fejében romlatlanok. Vagy legalábbis ezt hisszük boldogan és önzően.

Végtére is vigaszul itt az idézett Ady-vers (Egyedül a tengerrel) két-két ismételt sora: „Elment, nem látom többé már soha, Elment, nem látom többé már soha.

Dalol a tenger és dalol a mult,
Dalol a tenger és dalol a mult.”

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Orvoslás a magyar irodalomban (12.)

Vajda János, a nemzet gyógyítója

Hogyan függ össze az orvosi, az írói és a nemzeti elkötelezettség? Az első orvosdoktor, aki disszertációját magyarul nyújtotta be, Kovács Pál (1808–1866) győri orvos volt. A „nevendék nőnem”, vagyis a serdülő lányok orvosi kezeléséről írta értekezését. Kovács Pál anekdotákat, tárcákat, novellákat és egyéb írásokat is közölt Kisfaludy Károly felfedezettjeként az Athenaeum, a Regélő és más lapok hasábjain.

Kiss Zsuzsanna

A pályadíjat Petőfi nyerte el

Hű-Misa című, prózába öntött gúnyeposza mintha Petőfi ellenállhatatlan humorú elbeszélő költeményének, *A helység kalapácsának* (1844), avagy a későbbi Jókai vagy Mikszáth anekdotázó stílusának volna az előzménye:

„Misa, a legtágabb gyomrú búval lakozik ma, lábát is bú láncolá le, s egyedül maradt a nagy rét közepén, mint épületen gyulladás után a magas kémény; s hívét, a vastagkarú Jutkát keble sóhajjal, szája panasszal, szeme könnyel telve kesergeti! [...] Jutka volt, a széles talpú [...], ki édes hunyorgással a jól zsírozott réteseivel magához voná hősét énekünknek [...]”

1842-ben, egykori pápai diákként, Kovács doktor pályadíjat tűzött ki a pápai kollégium önképzőköré számára, és e pályázatot, mit ad Isten, éppen a Pápan is tanult, akkoriban nyomorgó Petőfi Sándor nyerte el (Nemeskürty István: *Diák, írj magyar éneket*, I. kötet, 1984, 434-435.). Bár Petőfi 1842 után is sokat nélkülöz, sőt csak ezek után merül el legmélyebb alkotói és emberi válságába. Mégis, mondhatjuk **Eötvös József** Lőrinc papjával, hogy az ilyenféle felajánlásokkal, önzetlen, közösséget feltételező és közösségi összetartozást képező jótékony cselekvésekkel „nem mások elnyomására, hanem saját jogaink védelmére támadtunk fel” (*Magyarország 1514-ben*, megjelent 1847-ben).

A tömeges „feltámadás”, amelyről Eötvös írt regényt, persze nem belső feltámadás volt. Nem csupán az egyénre hatott, nem belülről újította meg a lelket, hanem támadt valóban, külső érdekekkel ütközött, és súlyos következményekkel járt... Lőrinc pap, a regény „szócsöve” ugyanakkor érvényes, ha nem is jogos önigazolásként foglalja össze, hogy Bakócz Tamás sikertelen pápai jelöltsége és a meghirdetett, de elmaradó keresztes hadjárat után a Dózsa György köré szerveződő tömeg, a „mozgalom” részben kívülről, a külső körülmények szorítása miatt alakult ki.

Vajon a külső leveretésekkel és általánosabban az evilági halál árnyékából milyen feltámadás felé indulunk nemzeti lelkiismeretünk, irodalmunk szerint? A szenvedésbe belerögzült, élő szoborszerű állapotról sokan írtak. *Az élő szobor* (1839–1841) című gondolati és mozgósító erejű költeményt Vörösmarty alkotta meg a reformkor derűsebbnek mondható idején. Ebben az ódából rapszódiaiba csapó versben a költő az emberiség igazságtalanságait, a lengyel nemzet szenvedését személyes gyötrelmeként éli meg s fejezi ki. Gyászra, megtorlásra és rettegésre, passzív rezisztenciára vagy árulásra berendezett korszakban írta meg Vajda János azt az emblemikus versét, amelyben a már-már tetszhalott állapotba süllyedő nemzet megdöbbenő képét festi.

Kirekesztve, magányosan

Az 1837-től nagybátyjánál, az e sorozatban már említett tudós író-műfordítónál, Vajda Péternél nevelődött **Vajda János** (1827–1897) a szabadságharc bukása után a „közön-séges” honvédeknek járó szokványos büntetésből két évig a császári hadseregben szolgált. Amikor leszerelhetett és hazakerült, nagyon elszigetelődött, többek között azért, mert a forradalom ügyének újra feltámasztásában nem hitt, de a kiegyezést óhajtó Deák-pártot sem támogatta. A közízléssel és az uralkodó eszmékkel szembenálló, ún. kiátkozott költők osztályába tartozott, mint 1850 körül a lengyel Cyprian Kamil Norwid vagy a román Mihai Eminescu. Vajda János a radikális polgári eszméknek, de ezzel éles ellentétben a modern elbizonytalanodás és kirekesztettség létérzésének is szószólója volt. Bár hidat képzett Petőfi és Ady költészete között, sorsa kirekesztettség, meg nem értettség, magány, szegénység és krónikus betegségek (gyomor- és bélhurut) sorozata lett.

1857-ben fogat *Virrasztók* című verse. *A Virrasztókban* Vajda egyrészt Széchenyi korábban idézett halodó nemzet gondolatát, másrészt Vörösmarty 1855-ös *Előszó* című versének a „*Most tél van és csend és hó és halál*” képét fejleszti tovább. A halottvirrasztás motívumára épül az egész költemény: a nemzet kiterítve, s a nagy halottat gyászolók veszik körül. Vajdánál a gyászolók a felelős emlékezők, az értelmiségiek. A költő ezt a képet tovább részletezi. Versének végső

Vajda János, Bruch Lajos festménye (1880 körül)

kérdésselvetése háttorzongató: *mi lesz, ha lassan elbóbiskolnak a fizetett virrasztók, és mi lesz, ha akkor a tetszhalott nemzet mégis feltámad?*

Önbírálat című, Aristides álnéven közölt röpiratában (1862) Vajda továbbra is a nemzet betegségének gyógyítója óhajt lenni. Pontosabban, a nemzet öngyógyulásra való képességét firtatja:

„*Nemzeti beteglétünk egyik főoka nem a külvilágyokban, de magunkban van; azon magunknak kell és lehet most is, minden körülmények között segíteni*” – írja. A gyógymód Vajda szerint is, mint ahogy azt Széchenyi fejtegette ki, a kiművelt fők számának gyarapítása. Az *Önbírálat* éppen arról szól, hogy a polgárosodást belülről is meg kell valósítani.

A nemzeti önismeret a nemzeti öngyógyítás egyik feltétele. „*Bizonyára nem véletlen, hogy a történelmi regényíró Erdély adta a magyar irodalomnak. Erdélynek mint Erdélynek ekkor csak múltja volt...*” Mégis Európához tartozott „*dinasztikus intrikákkal, vallási harcokkal, szellemáramlatok gazdagságával, harcban álló családokkal, messze elágazó diplomáciaival és főképp valami olyan élettempóval, amelyet az örök-lassú Magyarország nem ismer. A táj is inkább diszponál történelmi tudatra, mint a sík, lágy hajlású magyar vidék: a sík vidéken a dolgok megmaradnak vagy megsemmisülnek, a hegyvidék a változás, a mozgásban levő história hazája. És itt állnak az emlékek, amelyeket a törökűlés el nem enyészett.*” Szerb Antal fogalmaz így *Magyar irodalomtörténet*-ben. Ezt a varázslatos, egyszerre tudós és személyes hangú irodalomtörténetet Szerb Antal báró Kemény Jánosnak és Kemény Jánosnének ajánlotta 1934-ben, amikor a törökűlés átvészelt erdélyi emlékeket már újra a megsemmisülés fenyegette.

Az önámítás nem gyógyít

De térjünk vissza a XIX. századba, Erdélybe. Az álgógyítás mítoszának gyors abbahagyását ajánlja „receptül” olvasóinak a magyar romantikus történelmi regény megteremtője, a tordai születésű báró **Jósika Miklós** (1794–1865). Légvárak és valóságismeret közötti vergődésről szól az *Egy magyar család a forradalom alatt* című viselő regényfolyama (1852–1862). A tényekkel való szembenézés hiánya, az önámítás nem gyógyít meg, hanem voltaképpen az önkényuralmat szolgálja, fejt ki Jósika, nem kis gúnyjal:

„*Éljünk a folytonos remény zöld mámorában. S ha a sors fekete kockákat csempészett életünk útjába, csempészük ki azokat, s tegyük fehéreket a helyükbe, elhitvén magunkkal, s rábeszélvén magunkra, hogy ezt a sors tette és nem mi. A zsarnoknak pedig, ki az ég rostélyra fektetett, kiáltuk fülébe, hogy rózsákon fekszünk. [...] Innen van, hogy ugyanazon dolgot másként mesélik Pekingben és másként*

Londonban.” (*Egy magyar család a forradalom alatt*)

Jósika Miklós erdélyi közéleti szereplése már korábban, rosszul sikerült első házassága végeztén indult. Írói karrierjét is félenken, álnevek mögé rejtőzve kezdte, ám első valódi nevével vállalt regényét, az *Abafit* (1838) a kritikusok is újjongva, a híres „*Le a kalapokkal!*” felkiáltással fogadták. A Walter Scott-regények mintájára íródott magyarföldi Ivanhoe után Jósika azonnal megírta a szintoly cselekményes, de jóval összetettebb, bonyolultabb és hosszabb (és talán kevesek által olvasott) *A csehek Magyarországon* című regényét. (E négy kötetből álló, 1839-ben megjelent regényt ma az eredetén kívül olvashatjuk Majtényi Zoltán (1933-) egyetlen nagy kötetű rövidített, mégis az eredetihez tartalmában és hangvételében hűséges átíratában is.) *A csehek Magyarországon* már a címében is jelzett fő témája a husziták mozgalma. Ugyanakkor a cselekmény több szálon fut, és színes, többnyelvű, szerzőgázó és sokarcú regényvilágot találunk. Egymást zsaroló fosztogató kegyetlen kiskirályok, üldözött és pártolt vallási csoportok, önző érdekberek és önzetlen lovagok, koldusok és gazdagok, szenvedélyes férfiak és büszke nők, kis- és nagyemberek nyüzsgő tarkasága hullámzik *A csehek Magyarországon* lapjain.

Az ifjú Mátyás király

A könyv egyik cselekményszálán találkozunk az ifjú Mátyás királlyal, aki – az író akarata szerint a romantikus történelmi regény szabályainak fittyet hányva – központi alakjává válik a négykötetes történelmi regénynek.

A regény első részében Mátyás még fogoly Podjebrád várában. Az estbeszéd című fejezetben a másodszületett Hunyadi fiút szobájában találjuk, amint éppen nevelője, Vitéz János tanításán, az édesanyjára és őrá szakadt keserű gyászon, illetve anyja immár csak hozzá, második fiához fűzhető reménységén gondolkodik. Aztán az ifjú Hunyadi Mátyás „Julius Caesar galliai hadviselését kezdé olvasni”. Jósika szépen ábrázolja azt a csendes, de annál intenzívebb szellemi folyamatot, amely lejátszódik hősében, miközben olvas. Szelleme felélénkül, és ennek egész sor „fiziológiai” tünete is van. A sikeres harc részleteiről, a császár döntéseiről olvasva Mátyás saját lobogó energiáit, forró tettvágyát, sőt saját maga kiváló hadvezéri, uralkodói képességeit sejtje meg. Képzetele, esze, érzelmei, egész lelkülete, de még bőre és izmai is részt vesznek ebben a szellemi élményben. Ez a történelmi könyv előtt töltött este visszafordíthatatlan hatása: a koraérett ifjú nemcsak azonosul olvasmánya hőseivel, de lélekben kiszabadul a cseh apósjelölt várából, és elindul a maga sorsa és életútja felé:

[...] *ifjú arcán nemes tűz lobogott, s miként azon óriási terveken haladott tovább elméje, melyekkel a nagy imperator kerített egy ostromlandó várat körül, emeltette vívó tornyait, gördültek a hajtóművek elő: úgy tetszett nekie, mintha idegei feszülnének, s keblén harcvágy zajongna fel. Gyorsan haladott a sorokon, melyek a római dicsőség s hadierő világát tárták szomjú keble elébe. Láttá az agg legionárokat nehéz fegyverzetökben, férfiasan barnult vonásokkal; a hajdani Germania segédlovasságát félmeztelen majd, de súlyos fegyverekkel s gyors lovakon. [...] lelke emelkedett, visszavágyott ama bajnok-korba [...] s gondolataiban a rostrumokra lépett; majd mint consul szólott az egybegyűlt néphez, dühét zabolázva nemes szavak erejével, majd mint komoly szilárd tribún felelt a nép érdekében. Elméjében magas, fényes gondolatok emelkedtek, s vágyott pályakörre, gúnymosolyt vetett heverő fegyvereire, s vadász-, halászközeire, úgy tetszett neki, mintha szobája dióhéjjá zsugorodnék.*” (*A csehek Magyarországon*, az estbeszéd.)

Hogy mit nehezebb elviselni, a nemzet tetszhalott állapotát, vagy a gyilkos háborút, arról Jósika Miklós *Emlékiratában* is olvashatunk. Hiszen Jósika, miután végigharcolta Európa hadszíntereit, részt vesz a szabadságharcban, annak bukása után sokadmagával ugyanott, ahol Batthyány Lajost gyilkolták meg, *in effigie* kivégzik, s minden vagyonát elkobozzák. Sok hányattatás után második felesége, báró **Podmaniczky Júlia** brüsszeli, majd drezdai csipkeverő üzletének fedezetéből élhet, és csupán csak névtelenül írhatja és adhatja ki regényeit. Honvágy (és a ridegebb éghajlat) gyötri, szurdoki birtoka mintájára és emlékezetére épített s rendezi be brüsszeli kertjüket és lakásukat. Bár az otthoniak alig tarthat hivatalosan kapcsolatot, élete végéig élénken levelezik a tengerentúlra, Amerikába szakadt kolozsvári barátjával. A nemzeti szétszóródás veszélyét látva Jósika Miklós szervezi és nyitja meg a magyar emigráció első irodáját Brüsszelben.

A törekeny és tünékeny élet

Halálával (Drezdában, 1865-ben) lezárt *Emlékiratában* Jósika Miklós sokat foglalkozik az élet törekeny és tünékeny voltával. Felidézi ugyanazt az 1812-es téli hadjáratot, amelyet Tolsztoj oly kivételesen örökíti meg a *Háború és békében* (1867), és amely az 1812-es *Nyitány* megkomponálására ihletti majd Pjotr Iljics Csajkovszkijt (1882). E téli hadjáratban Napóleon, Ferenc császár és az orosz cár katonái „versenyt fagytak” (Nemeskürty István). *Emlékiratában*, „*en passant*” Jósika elbeszéli, hogy 1812-ben február 16-*a* volt a leghidegebb nap. Azon a napon egy pár kesztyűt nyerge alatt tartva állandóan váltogatta azt a kezén hordott párral. Százada katonái alig bírták tartani magukat a lovon s kezüket a kantáron. Amikor pedig régi jó pajtása, Zsombory Sándor viaszfehérré vált orrát mint gondos századparancsnok Jósika meg akarta fogni, Zsombory rákiáltott: „*Ne nyúlj az orromhoz, mert kezdedben marad!* És igaza volt, mert aznap” a században „négyen már elvesztették az orrukat, és sok katona keze-lába fagyott el...”

„A kihívásokat szeretem”

Dr. Takács Péter államtitkár a magyar egészségügyi ellátórendszer reformjáról

A romániai és a magyarországi egészségügyi rendszer állapotának megvitatása, a kihívások, valamint a jövőképalakítás volt a témája a Studium Prospero Alapítvány által szervezett tizedik egészségügyi menedzserképző konferenciának, amelyet április 14-15-én a marosvásárhelyi Studium Hub közösségi központban tartottak. Dr. Vass Levente, a romániai Egészségügyi Minisztérium államtitkára dr. Takács Pétert, Magyarország egészségügyi államtitkárát látta vendégül a konferencián, amelyen korábbi és jelenlegi intézményvezetők, háziorvosok, rezidens orvosok vettek részt.

Fotó: Lázár Tibor

Bodolai Gyöngyi

– **Bátor ember az, aki pénz nélkül belevág az egészségügyi ellátórendszer javításába, újításába, és egy országos méretű intézményi reformot el tud indítani – nyilatkozta dr. Vass Levente államtitkár a Magyarországon folyó átalakításról. Mi adta a bátorságot a vállalt feladathoz? – tettük fel a kérdést dr. Takács Péter államtitkárnak a tanácskozás befejezését követően.**

– Köszönöm az elismerő szavakat, de igazság szerint nem pénz nélkül megyünk neki a komolyan, az alapokra lemenően szükséges átalakításnak, amelytől minden politikai erő fél szerte a világon, mert feszültséggel jár, és borzolja a közvéleményt. Bár erre a célra nem érkeztek források Magyarországra, ez nem jelenti azt, hogy az egészségügy átalakításához szükséges erőforrásokat ne tudnánk behozni a rendszerbe. Nagy részét már be is hoztuk. Amikor 2010-ben elkezdtek a kormányzást, 1.200 milliárd forint volt gyógyításra, most pedig 2.800 milliárd van, ami a korábbi összeg több mint két és félszerese. Egy másik számadat szerint 2019-ben az alapellátásban 128 milliárd forint volt, most 257 milliárd, tehát ezt is megdupláztuk néhány év alatt. Komoly pénzt hoztunk be a rendszerbe, és nem igaz, hogy pénz nélkül kell nekimenni. Egyszerűen a kormány eljutott oda, hogy szeretkeztében kell hozzányúlunk a magyar egészségügyi ellátórendszerhez, mert a posztkommunista örökséget nem tudjuk tovább a hátonkban hordozni.

Moldova György „tékozló koldusnak” nevezte az egészségügyet, amiben abszolút igaz van. Nagyon sok helyen bántunk pazarlóan az erőforrásainkkal, miközben mellette egy hiányállapotot is folyamatosan fenntartottunk. Most van ahhoz kellő politikai elszántság, bátorság, hogy hozzányúljunk a rendszerhez. A világvágy olyan fordulópontot hozott, amely rávilágított az egészségügyi rendszer összes erősségeire és gyengeségeire.

– **Melyek voltak az egészségügyi alapellátás fő problémái?**

– A legfontosabb az volt, hogy benne ragadtunk abban az 1980–90-es években kialakult helyzetben, amitől valósággal megmerevedett a rendszer. Abban az időben jöttek létre a jelenlegi körzethatárok, amit senki sem vizsgálta felül a későbbiekben. Holott egyrészt volt egy népességcsökkenés – sajnálatos módon közel egymillióval vagyunk kevesebben az országban, mint az említett időszakban –, és mellette folytatódott az a tendencia, hogy a

falvakból a városok felé irányul a lakosság, így a korábban nagyobb körzetek elnéptelenedtek. Az önkormányzatok pedig nem gondoltak arra, hogy például a szomszéd faluval összefogva oldják meg a helyzetet, hanem mindenki a saját kis várát védte. Ez odavezetett, hogy megmaradt közel 6.600 olyan háziorvosi praxis, aminek tíz százaléka betöltetlen, vagy helyettesítéssel a szomszéd falu orvosa látja el. Olyan kicsi körzetekről van szó, hogy 75 százaléknak ezer fő alatt van a lakossága, és ma ezek a körzetek nem is jöhetnének létre. Az egyik probléma tehát az volt, hogy a körzethatárrendszer nem követte a lakosságszám-csökkenést és az elvándorlást.

A másik nagy gondja az alapellátásnak, hogy korábban indokolatlanul elvettek olyan kompetenciákat, amelyek azon a szinten is megoldhatóak lennének. Nekünk abban volt eddig mulasztásunk, hogy ezeket nem adtuk vissza, amit most szeretnénk megtenni. Gondolok például arra, hogy a szükséges inkontinenciatermékekre minden évben szakorvosi ajánlás kell olyan betegnél, aki hosszú évek óta használja ezeket, és az állapota nem fog megjavulni. Ennek ellenére arra kényszerítjük, hogy évente egyszer elinduljon, és szakorvosi rendelőnyet szerezzon. A szakorvost és a szakrendelőt is terheljük, a háziorvostól elvettünk egy kompetenciát, és mindenki vesztese ennek az állapotnak.

A harmadik nagy problémát a rendkívül egyenlőtlen terhelések jelentik. Van olyan praxis Magyarországon, ahova 200 fő van bejelentkezve, és négymillió forint a praxisfinanszírozás, mert ennek nagy részét a bértámogatás teszi ki. Ahol egy idős, nyugdíjhoz közel álló vagy nyugdíj utáni kolléga van, szintén nyugdíjközeli asszisztenssel, nagyon magas praxisfinanszírozási összegeket kap a rendelő. Ez ellene hat annak, hogy a fiatalok vonzóan tekintsék a pályát. Egy ilyen körzetben havonta 20.800 forint jut egy lakos ellátására, szemben egy frissen szakvizsgázott háziorvossal és egy szintén fiatalabb asszisztenssel, akik 2.400 lakost látnak el, és 2,5 millió a praxisfinanszírozásuk, vagy még annyi sem. Ami azt jelenti, hogy 900 forint jut egy lakosra, de a jelentős különbség semmilyen szempontból nem indokolható. Eddig ezzel nem néztünk őszintén szembe, mert megszokásból finanszírozott az egészségbiztosító. A régen kialakult finanszírozási szerkezetre van szerződés, és a biztosító nem vizsgálta felül, hogy indokolt-e még ezeket a szerződéseket ebben a formában fenntartani, vagy va-

lami változtatás kell. Nos, ezeket áttekintettük. Az elmúlt jó pár évben számos uniós és hazai forrásból megvalósuló módszertani projekt ment végbe. A svájci–magyar együttműködés például megalapozta a praxisközösségek létrehozását, amit most beültetünk az általános jogi és általános finanszírozási gyakorlatba. Nem most májustól találtunk ki mindent, hanem hosszú évek tapasztalata alapján nyúlunk hozzá a rendszerhez.

– **Mi a változtatások fő célja?**

– A három közül a legfontosabb az, hogy az egészséges életévek számát növeljük, hiszen minden egyéb valamilyen kapcsolatban van ezzel. A második célunk a lakóhelyhez közeli ellátás megerősítése, aminek leghatékonyabb beavatkozási szintje a járási szint, ami az otthonhoz legközelebbi szintet jelenti, de megfelelő minőséget és üzemi méretet biztosítva, hogy ne legyen fenntarthatatlan a rendszer. Ezért nem a települési önkormányzatok szintje az, amelyben mi látjuk az ellátásszervezés legkisebb egységét, hanem a járás. Egy járásban a védőnőket, háziorvosokat, házgyermekorvosokat, a járóbeteg-szolgáltatókat tudjuk már úgy allokálni, hogy fenntartható módon kerüljünk közel a lakossághoz. Ehhez társítjuk még az egészségfejlesztési irodákat, amelyeknek a megelőzés lesz a legfontosabb feladata: az egészségnevelés, egészségügyi ismeretterjesztés, szűrőprogramok szervezése és felügyelete. Ez utóbbit keresztül is szeretnénk megszólítani a lakosságot, a szűrőre való részvétel fontosságát hangsúlyozva, mert akkor tud tenni az egészségéért, nem arra várva, amikor nagyobb baj történik vele. A magyar néplélekben ugyanis benne van ez a hozzáállás, hogy nem megy orvoshoz, nehogy kiderüljön valami. Ezt a saját családomban is hallottam. Ilyenkor azt szoktam mondani, hogy el kell menni a szűrésre, mert ha kezdeti állapotban találunk valamit, lehet, hogy az csak egy betegségmegelőző állapot, de ha már vinni kell a páciens, akkor sokkal nehezebb a beteg és az orvos dolga is. A szemléletformálásra van szükség.

– **Sok vihart kavart az orvosok körében és az orvosi kamarában is az ügyeletek átszervezése. Sikerült-e megnyugtatóan rendezni a helyzetet ott, ahol bevezették?**

– A megoldás az új rendszer, amit kitaláltunk. Egyébként minden szakmai szervezet támogatta, még a Magyar Orvosi Kamara is, amelynek tagjaival a szakmai párbeszédet folyamatosan fenntartottuk. Azt, hogy politikai nyomásgyakorlásra kezdenek el bírálni egy olyan rendszert, amivel

alapvetően egyetértenek, szerintem nem teszik helyesen sem taktikailag, sem józan megfontolásból, de nyilvánvaló, hogy a párbeszédet fenn kell tartani. Ha a politikai villogásokat félretesszük, és egy zártkörű szakmai tárgyaláson veszünk részt, akkor az ott elhangzott szakmai javaslatokat meghallgatjuk, ahogy eddig is tettük. Politikai állásfoglalásaikat azonban eddig sem tudtam figyelembe venni, ahogy ezután sem fogom. Egy szakmai együttműködést fenn fogunk tartani, és az ügyeletek témájában is biztosan dűlőre jutunk. Egyébként nem az ügyelet képezte az ellenségeskedés kiváltó okát, azt csak a nyomásgyakorlás eszközeként használták, mert tudták, hogy az nekem fontos, és az ellátás hatékonyságának növelésén túl egy olyan politikai termék, ami a belügyminisztérium kimondottan erős üzenethordozója is. Ezért kifejezetten ezt támadták, de sokkal inkább az alapellátási finanszírozás átalakítása és az orvosi bértáblát egy kicsit a teljesítmény és a minőség irányában megbontó eltérítési rendszer az, amiért velük vitám volt, de ezt már nagyjából le fogjuk zárni.

– **Megkérem, mondja el néhány szóban, hogyan működik az új ügyeleti rendszer.**

– Ezzel kezdtük a beavatkozást, mert nagyon szétszabdaltunk láttuk a magyar alapellátási ügyeleti rendszert, amelynek nincs élő kapcsolata a sürgősségi mentési tengellyel. A kapcsolódások esetlegesek, és körülbelül 300 ügyeleti zónára van bontva az ország. Működik egy Debrecenben 200.000 lakossal, egy másik ügyeleti övezet az Alföldön egy olyan tanyás településszerkezetű területen, ahol, bár húsz önkormányzat állt össze társulásba, de még mindig csak 15.000 lakos van, és egyszerűen nincs az a finanszírozás, ami ezt a hátrányt ki tudná egyenlíteni. Nem is volt megfelelő szolgáltatási színvonal, ráadásul a profitorientált ügyeleti szervező cégek elkezdték az önkormányzatokat zsarolni, hogy többletforrást tegyenek bele az egészségbiztosítás által fizetett díjon felül. Olyan önkormányzatokról van szó, amelyeknek nincsen adóerő a kezében, nincs komoly iparüzési adóbevételeik, és sokkal nehezebb a pénzt erre a célra kigazdálkodni. A szolgáltatás színvonalában is óriási különbségeket tapasztaltunk, voltak tisztességes ügyeletszervezők, akik arra törekedtek, hogy a szerződésben vállalt feltételeket valóban teljesítsék, és voltak, akik még egészségügyi végzettségű személyt sem ültettek a telefon mellé, nemhogy orvost.

Úgy gondoltuk, hogy a betegellátás biztonsága szempontjából ez az első terület, ahol be kell avatkoznunk. Az új modellt Hajdú-Bihar vármegyében már másfél éve elkezdtük. A 112-es veszélyhelyzeti hívószám mellé létrehoztuk az 1830-as ügyeleti hívószámot, ahova kisebb baj esetén lehet telefonálni. A telefont azonnal egy erre a célra kiképzett mentős szakdolgozó veszi fel, aki telefonos betegelosztást végez, és a páciens az ellátásának megfelelő szintre irányítja. Lehet, hogy azt tanácsolja: ha nem rosszabbodna a panaszai, várja meg másnap reggel a háziorvost, mert nincsen azonnali orvosi ellátásra szüksége. Esetleg azt mondja, hogy menjen be a járásközpontban lévő ügyeleti pontunkra, ha azonban a beteg mozgásában korlátozott vagy nehezebben tudja megoldani a köz-

lekedést, akkor kiküld egy szatellitautót. Esetleg azt tanácsolja, hogy helyezkedjen nyugalomba, mert azonnal küldi a rohamkocsit, ugyanis az elmondottak alapján infarktusa lehet a telefonálónak. Betegbiztonság szempontjából óriási előrelépés az eddigi rendszerhez képest, amelyben előfordulhatott, hogy nem is egészségügyi végzettségű civil ember vette fel a telefont, és valamit „vajákkolt” a beteggel. Svájcban dolgozó ismerősöm kicsit viccesen megjegyezte, hogy az ő kantonjukban most vezetik be a Takács-modellt: délután 4-től 10 óráig van szükség háziorvosi hozzájárásra, és este 10-től hajnalig szinte csak mentési esemény fordul elő. Ezért a háziorvost nem is kell belekényszeríteni egy éjszakai ügyeletbe, hiszen nem lesz rá szükség. Ha ugyanis a beteg először a háziorvost vagy a helyileg szervezett ügyeletet hívja, a háziorvos kimegy a beteg otthonába, és megállapítja, hogy mentőt kell hívni, amit meg is tesz, de közben a beteg értékes időt veszít. Az átalakítással az idővesztést kesztyűvel ki a rendszerből. A mentőszolgálat biztosítja a teljes infrastrukturális hátteret, a szatellitpontra a felszerelést, a mentőkocsit, a sofört meg az aszisztenciát. Biztonságos munkakörnyezetbe kerülnek a háziorvos kollégák, és nem mellelges kétszer annyit tudnak keresni óránként, mint eddig.

– **Hogyan fogadta a lakosság?**

– Ahol bevezettük, elégedettek, ami a közösségi médiafelületen is megjelenik. Ennek láttán máshol is megkeresik a kérdéssel a háziorvosukat, hogy csatlakoznak-e az új ügyeleti rendszerhez.

– **Korábban említette a praxisfinanszírozás növelését. Gondolom, hogy ez motiválja a háziorvosokat, de ugyanakkor vannak elégedetlenkedők is.**

– Közel a kétszeresére emeltük, mint amennyi három évvel ezelőtt volt. Egy átlagos háziorvosi praxisnak 3.200.000 forint az átlagos bevétele. Ebből az asszisztens, némi fogyóanyagot fizet, és ebben a mostani időszakban kulcskérdés, hogy az önkormányzattal hogyan állapodott meg a rezsiköltségekben. Békeidőben ebből az összegből jelentős jövedelem maradt a háziorvosnak.

– **Van-e valamilyen szabály a szakasszisztensek bérért illetően, gondolok az alapbérre, vagy ez teljes mértékben a háziorvostól függ, és csak a szakellátásban készülnek központilag a bérek növelésére?**

– A szakellátásban van béralku, de a praxisfinanszírozás úgy van kiszámítva, hogy egy E kategóriás, tehát középfokú végzettségű, ráépített képzéssel rendelkező szakasszisztens számára a végzettségével egyenértékű fizetési kategóriának megfelelő bértámogatást kap a háziorvosi praxis. Abból meg tudja emelni az asszisztens bérét. Egy általános nővéri kategóriát állapítottunk meg, és az életkor befolyásolja, hogy mennyi bértámogatás igényelhető.

– **Említette a szakmai kompetenciák emelését a háziorvosoknál és a szakasszisztenseknél is. Ez milyen mértékben valósult meg?**

– Egyértelmű célunk, csak egy kis késlekedésben vagyunk ezen a téren. A legtöbb ilyen kompetenciát egyszerű fiskális megfontolásból a Bokros-csomag vontatta meg a háziorvosoktól. Nyilvánvalóan pénzügyi előnye volt annak, hogy
(Folytatás a 7. oldalon)

„A kihívásokat szeretem”

(Folytatás a 6. oldalról)

a beteget „megutaztatták”, és hónapokkal később jutott végleges ellátáshoz, és történt meg a kasszakiáramlás. Egy idő után ez a pénzügyi előny nincs már meg, és nem is vagyunk rászorulva. Szerintem akkor is káros volt, amikor bevezették. Mivel ezen a téren lépéshátrányban vagyunk, szeretném felpörgetni, hogy újra számba vegyük azokat a tevékenységeket, beutalási, kezelési lehetőségeket, amelyeket vissza lehet adni a házi orvosnak.

– **Hova szeretnének eljutni az év végéig, ami a reform befejezését is jelentené?**

– A tiszta felelősségi körökig, a szakdolgozói és a háziorvosi kompetenciákkal kapcsolatos jogszabályok meghatározásáig, a finanszírozási rendszer beállításáig egy folyamatos önmonitorozó pályára. Nem az a célunk, hogy most gránitba vésünk mindent, és 30 évig így maradjon, mert azzal öngólt lönök. Azokat a mechanizmusokat szeretném kiépíteni, amelyek lehetővé teszik, hogy egy folyamatos önreflexióval az egészségügyi ellátórendszerünk karban tudja tartani magát. A szakmai kompetenciák tekintetében a szakmai kollégium a motorja a szakmai irányelvek fokozatos fejlesztésének, amelyeket le kell fordítani finanszírozási protokollokká, és az ezekben lévő gyógyszeres és eszközös területekhez biztosítani kell a megfelelő gyógyszer- és eszközellátást. Ezt a rendszert kell folyamatosan figyelni, és nagyon erősen ellenőrizni elektronikus formában, hogy kisebb legyen az adminisztrációs teher. Ez olyan adatállományt biztosít számunkra, hogy szakmánként képesek leszünk arra, hogy kövessük a folyamatokat a beteggyógyítás, biztonság, minőség és finanszírozás szempontjából. Ha ezt az önfenntartó mechanizmust kiépítjük, akkor év végéig el tudunk jutni oda, hogy egy dinamikus, magát ellenőrző egészségügyi rendszerünk lesz, ami az általa termelt adatokat a maga hasznára tudja

elemezni, és utána a döntéshozó dolgát is meg tudja könnyíteni, mert struktúrárt és a lakos politikai döntéshozó számára is érthető adatokat állít elő, ami alkalmas arra, hogy a rendszer a következő harminc évben karbantartsa magát.

– **Mióta tölti be az államtitkári tisztséget, korábban milyen területen dolgozott?**

– Régóta veszek részt az egészségügyi igazgatásban. Egyetemi hallgató koromban a hallgatói önkormányzatot vezettem, akkor értünk el nagy reformokat a Semmelweis Egyetemen, tanulmányi és vizsgaszabályzat, valamint curriculum- meg ösztöndíjreformot. Utána beléptem a szakképzésbe, és igazságügyi orvos szakértőnek készültem, de a Medgyessy-Gyurcsány-kormány úgy kezelte a válságot, hogy húsz százalékkal csökkentették a kezdő orvosi fizetést, bruttó 118.000 forintról nettó 90.000-re. Akkor nőttem, gyermekünk született, paraszolvencia a választott szakmában nem volt, külföldre nem akartam menni, így az igazgatási terület mellett döntöttem, azzal az elképzeléssel, hogy ilyen méltánytalanság a magyar egészségügyben többé ne fordulhasson elő. Nem volt könnyű döntés orvosként otthagyni a szakmát, mégis az egészségügyi igazgatási területet választottam. A kormányváltás idején a jelenlegi kórházi főigazgatóság jogelődjénél álltam be az igazgatási frontra mint próbaidős referens, és tíz évvel később államtitkár lettem. Ez idő alatt végigjártam a számlárlétrát, kezdetben területi ellátásszervezést tanultam, majd egy térségi igazgatósághoz kerültem át, és a központi régió nyugati felének az összes kórháza hozzám tartozott. Utána hívtak át a János Kórházba, ahol két évig voltam finanszírozási és kontrolligvezető. Egy idő után járóbeteg-igazgató lettem, és a főigazgató munkáját segítettem sok szempontból... Lévén a legrosszabbul finanszírozott kórház, aki ott

Fotó: Lázár Tibor

megtanulta a szakmát, az bárhol megállja a helyét. Onnan elhívtak az emberi erőforrások minisztériumába, ahol az egészségpolitikai főosztályt vezettem, amelyen az ügyek 70 százaléka átmegy, vagy mi vagyunk a jogalkotók, vagy vétőjogunk van a többi terület jogalkotását illetően. Nagyon szerteágazó területek tartoztak hozzám: járványügy, közegészségügy, oltási program, mentőszolgálat, alapellátás, és közvetlenül együtt dolgoztunk az egészségbiztosítási főosztállyal is. Nem egészen két év után Gyulás Gergely miniszter úr megkeresett, hogy az ő választókerületének a kórházába, a Szent János Kórházba nem mennék-e vissza főigazgatónak, és nem sokkal utána kitört a koronavírus-járvány. Miután kidolgoztuk a centrumkórházi program orvosszakmai tervet, az elkészült műszaki dokumentáció alapján kiírtuk a tervezési közbeszerzést, amit az a tervező cég nyert meg, ahol a legjobb kórháztervező mérnök dolgozik. Otthon bejelentettem, hogy a munka legjobb része következik, elkezdünk kórházat építeni, amire azt a megjegyzést kaptam, hogy ne re-

ménykedjem. Néhány nap múlva hívatott a miniszterelnök, és kinevezett az Országos Kórházi Főigazgatóság orvosszakmai helyettesének, és onnan kezdve a teljes járványügyi védekezés megszervezése, operatív irányítása az én feladatomból volt, az oltási program egészségügyi része úgyszintén. Amikor megalakult az új kormány, a belügyminiszter jelezte, hogy a következő héttől én leszek az egészségügyi államtitkár.

Kérdésre válaszolva dr. Takács Péter elmondta, hogy a román és a magyar egészségügyi rendszert összehasonlítva, egy-egy dolgot lehet egymástól tanulni. A digitalizáció és egyebek tekintetében a magyar egészségügy előbbre jár, de hasonló posztiszocialista kórházútlúsúlyú ellátórendszerrel küzd. Románia viszont egy kicsit előbbre lépett a köz- és magánellátást nyújtó szolgáltatók viszonyrendszerének a szabályozása terén, ezért a romániai rendszerben a magánfinanszírozásba való befogadást illetően van egy-két olyan elem, amit érdemes lenne Magyarországon is kipróbálni.

Miért érdemes részt venni?

(Folytatás az 1. oldalról)

valamelyik melléképületre is felszereltesse. A kérés mellé csatolni kell két igazolást is: egyet a pénzügytől (ANAF), hogy nem tartozik az államnak (ez 90 napig érvényes), és egy másikat a helyi adó- és illetékosztálytól, hogy nem tartozik a helyhatóságnak (ez utóbbi 30 napig érvényes).

Valószínűleg egy táblácskát kell a ház oldalára felfogni arról, hogy államilag támogatott projekt eredménye a napelem.

A villamos hálózatra való csatlakozást követően egy évig kell megtartani a rendszert.

Lényegesen csökken a villanyszámla

– **Miért érdemes részt venni ebben a programban, és miért előnyös a napelem felszerelése?** – kérdeztem Rîțiu Dániel mérnöktől, a napelemek forgalmazásával, szerelésével, beüzemelésével és az utólagos ügyintézésével (ameddig az ügyfél fogyasztóvá és áramtermelővé válik) foglalkozó marosvásárhelyi MEGORA cég igazgatójától.

– Az első látható haszon, hogy lecsökken a villanyszámla – válaszolta.

– **Vegyünk alapul egy havi 100 lejes számlát; mennyivel kevesebbet kell fizetnie a fogyasztónak havonta?**

– Körülbelül 90 százalékkal, az eredeti számlának a 10-20 százaléka csökken, ha a rendszer jól van kiszámítva. A napelem nap-

pal termeli az áramot, éjjel a lakás a hálózattól használja. Nappal viszont többet fog termelni, mint amennyit el tudunk használni, és a szolgáltató ebből kompenzálja az elfogyasztott aktív energiát (héta, szállítási adó és a számlán megjelenő egyéb pluszok kivételével nem csökkenhet 10 százalék alá a havi számla). Nyáron sokkal többet fog termelni a napelemrendszer, akkor el lehet felejteni a villanyszámlát, télen pedig visszavesszük azt az energiát, amit betermeltünk a hálózatba. Télen kicsit nagyobbak lehetnek a számlák, de átlagosan nem haladják meg a jelenleginek a 10 százalékát.

– **Mennyi idő alatt térül meg a befektetés?**

– Számításaink szerint hat-hét év a megtérülési idő, ha figyelembe vesszük, hogy jelenleg csökkentett árak vannak. Ha a támogatás megszűnik, az áram drágább lesz, az idő lerövidül.

A zöldházprogramban az állam 20.000 lejt ad egy minimum 3 kW-os hibrid rendszerre, ami azt jelenti, hogy a napelem rá van csatlakoztatva a hálózatra, de akkumulátorokat is lehet szerelni a rendszerhez. Ezek akkor szükségesek, ha például valamilyen okból megszűnik az áramszolgáltatás, vagy éjjel sem a hálózattól kell az energiát venni, hanem a nappal feltöltött akkumulátorokból. Ilyenkor elmondhatjuk, hogy nulla energiát használunk a hálózattól. Vanak, akik teljesen függetlenítették magukat. Tudni kell, hogy a minimális támogatás el-

Fotó: Nagy Tibor

lenében az akkumulátorok felszerelése nem fér be a megszabott költségvetésbe. Érdemes viszont olyan rendszert szerelni, amit később akkumulátorokkal lehet kiegészíteni.

Ha a maximális támogatást igényeljük, akkor minimum 2.000 lejt az önrész. A 20.000 lejes támogatás és a 2.000 lejt önrész egy körülbelül 4 kW-os rendszer árának felel meg, amire egy normális családi háznál szükség van, ha nincs benne az elektromos fűtés, villamos autó töltése, ipari fogyasztás. A 4 kW-os rendszer egy évben körülbelül 4.800 kWh energiát termel, két óra alatt nyolc kWh-t. Ehhez körülbelül tíz 400 wattos napelem szükséges, amelyeknek 30 négyzetméter körüli felület szükséges. Az inverter a szív, ami a napelemből jövő egyenáramú energiát átalakítja váltóárammá.

– **Melyik a legjobb felület a napelemnek?**

– A déli fekvésű háztető, de a délkeleti vagy a délnyugati fekvéstől sem kell elbáortalannodni, ott a napelem még 80-90 százalékosan termel.

– **Gondolom, minőségbeli különbségek is vannak a napelemek között?**

– Mi nem a legrágábbat, de ár-minőség arányában a legjobbat szereljük.

– **A pályázati aktualitás mellett azért került sor erre a beszélgetésre, mert a tíz mun-**

katársból álló kicsi céget nagyvonalú támogatásairól ismerik.

– Három házat fogunk felszerelni napelemmel.

– **Hogyan született meg az ötlet?**

– Az ötletgazda kolléganóm, Ana-Maria Vodă, aki az elnöki tisztséget tölti be a JCI nonprofit szervezetben, amelynek a keretében különböző jótékonyági projekteket bonyolítanak le. Az ő ötlete volt, hogy gyűjtsünk adományokat, amivel valamilyen egyetértettünk. Megszólítottunk néhány céget, amelyek a beszállítóink, és kérésünkre támogatásként napelemek, felfogószerkezeteket (Solargroup SRL), invertereket (GTA Development SRL), villamos alkatrészeket (KIAGOLD Kft.) ajánlottak fel, mi pedig (a MEGORA Kft.) a szerelést vállaltuk. Május közepén fogunk hozzá, és június elsejére, a gyermeknapra szeretnénk felavatni a rendszereket a Pál atya vezette Szent Erzsébet Alapítvány marosárpataki házán, a Papiu utcai KIWI gyermekotthon épületén és a Solidaris Egyesület székházán. Mind a hárman 5 kW-os rendszert kapnak, ami fedezni fogja az áramellátásukat.

– **Ez szép és hasznos ajándék lesz.**

Bővebben erről a https://afm.ro/sisteme_fotovoltaice_ghid_finantare.php oldalon lehet olvasni. (bodolai)

Fotó: MEGORA

Szandáldivat

Casoni Szálasi Ibolya divattervező

Nemsokára itt a nyár, ezért nézzük meg, milyen lesz az idei szandáldivat.

Ha a tavaszi szezonban visszatértek a May Jane típusú cipők, a nyáron különböző stílusú szandálok lesznek divatosak mind a lapos talpú, mind a sarokkal ellátott változatok.

A May vagy Mary Jane típusú cipőket egy amerikai rajzfilm ihlette,

amelynek gyermekszereplői viselték a spanglis gyermekcipőt, amely a későbbiekben a felnőttek körében is elterjedt.

A LAPOS TALPÚ szandálok minden idők kedvencei, főleg a kényelmet kedvelő hölgyek számára ajánlott darabok.

Készülhetnek bármilyen anyagból és bármilyen stílusban, viselhetők a mindennapokon, szabadidőben, ugyanakkor alkalmasakra is.

A legnépszerűbb a BŐRBŐL készült lapos talpú szandál, mely lehet GLADIÁTORSZANDÁL, mely többet fed be a lábból, és lehet klasszikus PÁNTOS szandál, melynek több típusa van, a pántok mérete és elhelyezkedése szerint.

A gladiátorszandál nem új keletű, azt is mondhatnánk róla, hogy ez is egy klasszikussá vált forma.

Idén az egyszerűbb és alacsonyabb sarkú modellek lesznek divatosak.

Ezek legjobban egy egyszerű, enyhén bohó stílusú öltözethez passzolnak, mint amelyet egy kerti partira vagy fesztiválra viselünk.

A klasszikus pántos szandálok praktikusabbak, mivel sokkal könnyebben társíthatók, és mindenféle stílussal találunk.

Viselhetők hétköznap, egyszerű irodai öltözethez, ugyanakkor estére is, egy nem túl szigorú dresszkódot megkövetelő eseményre.

A bőr mellett a szandál pántjai készülhetnek műanyagból, vászonzó; az utóbbi időben ismét divatos a spárgából font pántokkal ellátott szandál is, mely ideális egy városi sétához, valamint nagyon jól passzol egy virágos ruhához.

Szintén a lapos talpú szandálok kategóriájába tartozik a sportos szandál, mely főleg neoprénből készül, a legjobban egy fehér trikóval és farmerrel mutat.

A SAROKKAL ellátott szandálok inkább a hivatalos és az alkalmi öltözethez passzolnak, ugyanakkor viselhetők a mindennapokon is.

Ha a kocka sarkú, cicasarkú, vastag sarkú vagy a telitalpú változatokat kedveljük, azok idén mind divatosak lesznek.

A pár éve ismét divatba jött, a '90-es éveket idéző KOCKA SARKÚ szandál idén ismét a topon van.

A vékony pántos változatok főleg az elegáns, feltűnően vékony pántos, kombiné típusú ruhákkal mutatnak jól.

A szélesebb pánttal ellátott kocka sarkú szandálok praktikuságuk miatt főleg az irodai viselethez ajánlottak, mivel nemcsak kényelmesek, hanem hozzájárulnak a klasszikus megjelenéshez.

Mary Jane típusú cipő átkötőpánt nélkül

A cicasarkú szandálok inkább a divatkedvelő hölgyek kiváltságai.

Mivel ezek elsősorban enyhén hegyes orrúak, a középhosszú (mídi) ruhákhoz találunk.

Főleg az élénk színű változatok lesznek divatosak idén, melyek látványosságuk folytán átalakítanak bármely öltözetet.

A vastag sarkú szandálokról elmondhatjuk, hogy ezúttal ezek lesznek a legközkedveltebbek, mivel könnyen társíthatók bármilyen stílusú ruhához.

A semleges színű változatok, mint a bézs és a barna, könnyebben társíthatók, és többféle alkalomra felvehetők, míg estére és eseményekre válasszunk inkább kövekkel, hímzéssel és strasszokkal vagy csillogó anyagokkal díszített változatokat.

A legnépszerűbb szandáltípusok közé tartozik a telitalpú szandál is, mely elengedhetetlen minden hölgy ruhatárából, mivel nagyon kényelmes, egész nap hordható.

Régebb a kevésbé elegáns, fordított bőrből készült, semleges színű telitalpú szandálok voltak divatosak, ma viszont a hivatalos és más igényesebb eseményekre is – mint például egy koktéll – felvehető, elegánsabb típusok a trendik.

1.		NŐI NÉV (AUG. 31.)	FOLYADÉK NEM TÁVOZÓ	NAGY KONSTANTIN SZÜ. LÓVÁROSA	... KIRÁLYA (E. LALO OPERÁJA)	A VILÁGÜR ELKÉPZELT ANYAGA	ALÁ A LIBÁHOZ HASONLÓ MADÁR	TAKARMÁNYTÁROLÓ	REG ÉS ... (ARANY J. MŰVE)	INDUL A VONATI!	LENT	FELTÉVE TERMÉSZETES ÁLLAPOTÚ	KATONAI TOMB	NORVÉG, OLASZ ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL	SEREG
Egy közismert XIV. századi olasz író családnevét és egy kijelentését idézzük a rejtvény fősoraiban.		K													K
	A RÁDIUM VEGYJELE		ISTVÁN EGYIK BECÉZÉSE SODRÁS				SZIGET (OLASZ) VAN ESZE					VERDI OPERÁJA ELEMÍ PARÁNY			
	BETŰVETÉS JUH-ISTÁLLÓ				TŰZET SZÜNET A NYELŐCSŐ RÉSZÉ				BECÉZETT NAGYAPA KATOLIKUS PÁP MEGSZ.					KILO (RÖV.) HARAP	
2.	N	HOLT NYELV	SZÁNDÉKOZIK TÁROL		MEZ A FÖLDRE TESZ				BOLYGO (VOLT) ÉLÉNK SZÍN					TE ÉS ÉN ÁLLJ! (KÖZLEKEDÉSBEN)	
	GÁTBA ÜTKÖZIK			PARIPA FÉRFI (BIZ.)		KNOCK OUT (RÖV.) ELENA!		RÖVID KÖSZÖNÉS CSEH TRAKTORMÁRKA		FÁBA VÉS JUTTAT			PERZSA URALKODÓ VOLT SZÉKELY IS		
	HARAPÓ		ZENEDRÁMA KISFALUDY (KÖLTŐNŐ)			ROSTA BOLTÍ ÁRUS					FÖLD ALATTI VASÚT HIRTELEN GONDOLAT				
	BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ)		AZ AARE FRANCIA NEVE ZAMAT			VEKTORÖSZEG ... KUROSZVA (RENDEZŐ)					ÁSVÁNYI FÜSZER VONALZÓ-FÉLE			FÉLSZI SPANYOL ARANY	
	ÁGY (FRANCIA)		ZACSKÓ EGYKE!			KÖLTŐ (LÁSZLÓ) SZOLMIZÁCIÓS HANG				PÁRTI NÉMET SZEMÉLY-NEVMÁS		MESTERKÉLT TESTTARTÁS ZENESZERZŐ (BOLERÓS)			
	LENETLEN! MELEG		VUK NEVELŐJE JÓZSEF A. VERSE		HELYSÉG POLGÁRA NÉZD CSAK, DUPLÁN				HOZZÁD TUD JUTNI LÉGNYOMÁSEGYSÉG (V.)				FÖLÉ PETŐFI GRÓF BARÁTJA (SÁNDOR)		
		MUNKÁS (ARGÓ) HOZZATARTOZÓ		CSILLAG. TALPPONT TÉTOVÁN MOTOZ				HÁROM (OLASZ) KÉZBESÍTŐ			LAMARTINE VERSE FÉLELEM!				SZOKNYÁS ÉS DUDÁS NÉP
	MÁTKA		ANTE MERIDIEM (RÖV.) SÉMI NÉP	RÓMAI 1001 TARTOZÁST MEGAD		FRANCIA ARANY BECÉZETT ANTAL		PÁROS PÁROS! TÖRZSKAR		KARAVÁN-ÁLLAT ... BALDWIN (SZÍNÉSZ)				EGYES! KÁRT OKOZÓ	
	RITKA FÉRFINEV (JUL. 3.)		LENT (NÉP.) TROMBITA-HANG			SICITURAD ... HÁLÓT SZÓVÓ IZELTLÁBÚ					NAGY TESTŰ BIZONYOS IDEJE				
	VISSZATETT KÁRTYA			ABESSZIN A BABA TESTE!			LEKASZÁLT BÚZAFÖLD METRÓ (RÖV.)				LEFELÉ VÉS RÓMAI 200				
		NAGY TESTŰ PAPAGÁJ JEMEN AUTÓJELE			VÁNDOR (NÉP) LITER (RÖV.)				ET CETERA (RÖV.) ÉLETLEN ÉLCI			NÉMÁN OKTATI! A SZÉN VEGYJELE			
	ESŐBEN ÁLLÓ	O					A SZERZŐ (GIOVANNI)								L.N.J.

Április 27-i rejtvényünk megfejtése: **A szerelem olyan, mint a kanyaró: mindnyájunknak át kell esnünk rajta.**

„Szikrázó” összecsapás Ákosfalván

Gligor Róbert László

Vendéggyőzelem született a két szomszédos nyárádmonti község csapata, Harasztkerék és Nyárádkarácson közötti összecsapáson a megyei másodosztály múlt hétvégi fordulójában, Ákosfalván, s ezzel helyesre is történt a ranglistán.

Az első percekben óvatos, egymást próbálgató játék zajlott a pályán, de a labda többször jutott a nézőterre, mint a kapuk közelébe. Az első, említésre érdemes megmozdulást a 10. percben jegyezhettük, amikor a hazainak számító Harasztkerék a vendégkapura lőtt Téglás révén, de Bíró elcsípte a labdát. Ezután a meccs megélné, a vendégek többet támadtak, de a hazaiak rendszerint kibekelték az akciókat. Nyárádkarácson a 23. percben jegyehette első nagy helyzetét, amikor Nagy H. lövését Gyéresi hátrította, míg Nagy N. közeli rálövése elszállt a léc fölött. A hazaiak válaszul csak egy gyenge próbálkozásig jutottak, míg a vendégek Nagy N. távoli lövéssel tették próbára Gyéresit a szünet előtt.

A térfélcseré után ismét a vendégek volt a szó, de Sándor közeli lövése messze elkerülte a kaput, ám az 57. percben összejött a gólszerzés: Makkai egy 25 méteres szabadrúgást a hazai kapu felső sarkába varrt (0-1). Ezt követően a harasztkeréki az egyenlítés után szaladtak, míg a vendégek tovább folytatták a támadásokat. A középszerű játék csupán a hajrában élénkült meg, amikor a hazaiak mindent beleadtak, ám Téglás sarokrúgásából Duka kapu mellé lőtt, Solymosy szabadrúgását megfogta Bíró, Veres lövése elkerülte a kaput, míg a hosszabbítás 8. percében Duka áttemelte a labdát a vendégek kapusa fölé, de nem érte utol a játékszert, az ismét elkerülte a kaput, így a végén a vendégek szurkolói tapsolhattak kedvenceiknek.

A mérkőzést mindkét csapat tíz játékosal zárta, a hazaiaktól a kispadra leülő Bodó egy beszélésért szerezte meg a második sárga lapját, míg a vendégektől Szöllösi egy értelmetlen gátolásért. Győzelmével Nyárádkarácson a tabella 4. helyére lépett elő, megelőzve Harasztkeréket.

Fotó: Gligor Róbert László

Jegyzőkönyv

Megyei másodosztályú labdarúgó-bajnokság, 19. forduló: *Harasztkeréki Farel – Nyárádkarácsoni Szikra 0-1 (0-0)*

Ákosfalva, községi labdarúgópálya, jó játékkörülmények, mintegy 150 néző. Vezette: Jobenschus Kinga, Blaga Dragoş, Codorean Adrian (mindhárom Marosvásárhelyről). Ellenőr: Bucur Mircea.

Gólszerző: Makkai (57.)

Sárga lap: Bodó (2), Duka, illetve Halász Cs., Szöllösi (2), Nagy H., Simon. Kiállítva: Bodó, illetve Szöllösi.

Harasztkeréki Farel: Gyéresi – Veres, Solymosy, György (20. Katona, 58. Duka), Ormenişan, Józsa, Mihály, Bari, Pintilia, Téglás, Bodó (72. Szöcs)

Nyárádkarácsoni Szikra: Bíró – Halász Cs., Halász B., Makkai, Szöllösi, Bőr (80. Simon), Sipos, Imreh, Nagy N., Nagy H., Kakasi (46. Sándor).

A tabella

1. Mezőpagocsa	17	13	3	1	66-19	42
2. Görgénysoákna	16	13	1	2	54-22	40
3. Magyaró	17	11	4	2	47-18	37
4. Nyárádkarácson	16	11	2	3	31-21	35
5. Harasztkerék	17	10	2	5	42-29	32
6. Mezőgerébenes	17	9	3	5	41-27	30
7. Mezőceked	17	8	4	5	36-21	28
8. Hadrév	17	5	1	11	32-47	16
9. Kerelőszentpál	16	4	2	10	33-51	14
10. Gernyeszeg	17	3	1	13	15-38	10
11. Mezőzáh	16	2	3	11	16-46	9
12. Gerendkeresztúr	16	3	0	13	18-61	9
13. Alsóidecs	17	2	2	13	25-56	8

Az alsóház első helyéért játszhatnak

Bálint Zsombor

Idegenbeli győzelmét követően hazai pályán is felülmúlta a CSM Baschet Petrolul Ploieşti-et a marosvásárhelyi városi sportklub (CSM) kosárlabdacsapata az alsóházi rájátszás második körében, így az ideényt az alsóházi rájátszás első helyéért vívott helyosztó sorozattal zárhatja. Persze, mondhatjuk úgy is, mert pontosan fedi a valóságot, hogy a 11. helyért küzdhetnek meg, de mennyivel szebben hangzik, hogy az első helyért játszhatnak – még akkor is, ha csak az alsóházban?

Esélyesebbnek számított a visszavágón a helyi marosvásárhelyi csapat az idegenbeli siker után, különösen, hogy visszatérhetett Sánta is a pályára. S valóban, kicsoda különbség a lepattanózásban! A házigazdák 38-szor, a vendégek 23-szor gyűjtötték be a gyűrűről leeső labdát, miközben ebben a mutatásban Sánta nélkül Ploieşti-en alulmaradtak. Mégsem ez volt a győzelem legfontosabb eleme, hanem a távoli dobások pontossága. A CSM 46%-ban szórta a triplákat (s csak a végére romlott a mutató 50% alá), összesen 15-öt, több mint kétszer annyit, mint az ellenfél. Ploieşti-nek is hosszú ideig 50% fölött volt a sikerességi hányada, ám ők inkább a palánk alól próbálkoztak, ahol remek 60%-ot produkáltak, ám ez nem volt elég a marosvásárhelyi triplaparádé ellen-

súlyozására. Azt is tegyük hozzá, hogy a különbség a harmadik negyed közepe után kezdett megmutatkozni, a 62-62 utáni 13-0-s marosvásárhelyi sorozattal, amikor fáradni kezdtek a vendégek, és rontottak a korábban 70%-ot is elérő dobási mutatójukon.

Amint a fenti számokból is látható, nem a sziklaszilárd védelmek

mérkőzése volt ez. Sajnos a játéklevezetés minősége sokat elvett a találkozó élvezetéből. A szövetség nyilván nem az alsóházba küldi a legjobb bíróit, ám a nézők és a játékosok bosszantása a másodvonalas játéklevezetőknek sem a feladata.

Az alsóház első helyéért a marosvásárhelyi együttes meglepetésre a Zsilvásárhely ellen lép pályára,

amely szintén elvette Galac pályaelőnyét, az eredményből ítélve az utóbbiak nem igazán vették komolyan ezeket az idenyzáró találkozókat. Ez azt is jelenti egyben, hogy ebben az utolsó – két győzelemig

tartó – sorozatban a marosvásárhelyieknek van pályaelőnyük, hazai pályán kezdenek. Időpontot még nem lehet tudni, vélhetően meg kell várni a második rájátszási kör befejeződését.

Jegyzőkönyv

Kosárlabda Nemzeti Liga, alsóházi rájátszás, 2. kör, 11-14. helyek, 2. mérkőzés: *Marosvásárhelyi CSM – CSM Baschet Petrolul Ploieşti 94:81 (22-26, 25-21, 27-17, 20-17)*.

Marosvásárhely, Simon László Sportcsarnok, 1850 néző. Vezette: Stretea Máté András (Nagyvárad), Ioana Drăgoi (Temesvár), Tudor Crişan (Kolozsvár). Ellenőr: Radu Vaida (Nagyvárad).

Marosvásárhely: Mathis 21 pont (5), Borşa 17 (2), Martinić 13 (1), Gajović 12 (2), Sánta 12, Person 7 (1), Lowrance 5 (1), Şolopa 4, Mureşan 3 (1), Engi-Rosenfeld, Nistor. Kispadon: Sólyom.

Petrolul: Brkić 22 pont (1), Popa 20 (2), Funderburk 16 (2), Popa Calotă 12, Misturs 6 (1), Milin 3 (1), Chiţu 2, Aughburns. Kispadon: Ene.

A Seps SIC a női bajnok

Veretlenül, hetedszerre nyerte meg a női kosárlabda-bajnokságot a Seps SIC, a mostani szezonban mind a 27 bajnoki és mind az öt Román Kupa-mérkőzését megnyerte. A háromszéki alakulat ismét megpróbálhat bekerülni az Euroligába, miután az Európa-kupában már bizonyított.

Női kosárlabda Nemzeti Liga, felsőházi rájátszás:

* döntő, 3. mérkőzés (három győzelemig tartó sorozat): Konstancai CSM – Sepsiszentgyörgyi Seps SIC 66:74 (0-3);

* a 3. helyért (két győzelemig tartó sorozat): Aradi FCC Baschet – Bukaresti Rapid 71:65 (2-1);

* az 5. helyért (két győzelemig tartó sorozat): Brassói Olimpia – Kolozsvári U 76:61 (2-1).

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 33. forduló:* Everton – Newcastle United 1-4, Nottingham Forest – Brighton & Hove Albion 3-1, Tottenham – Manchester United 2-2, West Ham United – Liverpool 1-2, Chelsea – Brentford 0-2, Southampton – Bournemouth 0-1, Manchester City – Arsenal 4-1; *34. forduló:* Bournemouth – Leeds United 4-1, Brighton & Hove Albion – Wolverhampton 6-0, Crystal Palace – West Ham United 4-3, Arsenal – Chelsea 3-1, Brentford – Nottingham Forest 2-1, Fulham – Manchester City 1-2, Liverpool – Tottenham 4-3, Leicester – Everton 2-2, Manchester United – Aston Villa 1-0, Newcastle United – Southampton 3-1. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 78 pont/34 mérkőzés, 2. Manchester City 76/32, 3. Newcastle United 65/33.

* *Spanyol La Liga, 31. forduló:* Athletic Bilbao – Sevilla 0-1, Atlético Madrid – Mallorca 3-1, Celta Vigo – Elche 1-0, Getafe – Almería 1-2, Valencia – Valladolid 2-1, Villarreal – Espanyol 4-2, Rayo Vallecano – FC Barcelona 2-1; *32. forduló:* Osasuna – Real Sociedad 0-2, Espanyol – Getafe 1-0, FC Barcelona – Betis 4-0, Cádiz – Valencia 2-1, Elche – Rayo Vallecano 4-0, Sevilla – Girona 0-2, Villarreal – Celta Vigo 3-1, Mallorca – Athletic Bilbao 1-1, Real Madrid – Almería 4-2, Valladolid – Atlético Madrid 2-5; *33. forduló:* FC Barcelona – Osasuna 1-0, Real Sociedad – Real Madrid 2-0, Almería – Elche 2-1. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 82 pont/33 mérkőzés, 2. Real Madrid 68/33, 3. Atlético Madrid 66/32.

* *Olasz Serie A, 32. forduló:* Fiorentina – Sampdoria 5-0, AS Roma – AC Milan 1-1, Bologna – Juventus 1-1, Torino – Atalanta 1-2, Inter – Lazio 3-1, Sassuolo – Empoli 2-1, Spezia – Monza 0-2, Napoli – Salernitana 1-1, Cremonese – Hellas Verona 1-1, Lecce – Udinese 1-0. *Az élcsoport:* 1. Napoli 79 pont, 2. Lazio 61, 3. Inter 57 (54-35), 4. AC Milan 57 (52-38), 5. AS Roma 57 (44-30).

* *Német Bundesliga, 30. forduló:* Bochum – Borussia Dortmund 1-1, Union Berlin – Bayer Leverkusen 0-0, 1. FC Köln – Freiburg 0-1, Wolfsburg – Mainz 3-0, RB Lipsce – Hoffenheim 1-0, VfB Stuttgart – Mönchengladbach 2-1, Eintracht Frankfurt – Augsburg 1-1, Bayern München – Hertha BSC 2-0, Schalke 04 – Werder Bremen 2-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 62 pont, 2. Borussia Dortmund 61, 3. Union Berlin 56 (44-31), 4. Freiburg 56 (46-37).

* *Francia Ligue 1, 33. forduló:* AS Monaco – Montpellier HSC 0-4, Clermont – Reims 1-0, Troyes – Nice 0-1, Toulouse – Lens 0-1, Olympique Marseille – Auxerre 2-1, Lille – Ajaccio 3-0, Paris St. Germain – Lorient 1-3, Strasbourg – Lyon 1-2, Stade Rennes – Angers 4-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 75 pont, 2. Olympique Marseille 70, 3. Lens 69.

Eredményjelző

Kosárlabda Nemzeti Liga, rájátszás:

* alsóház, 2. kör, a 11-14. helyekért (két győzelemig tartó párharcok), 1. mérkőzések: Marosvásárhelyi CSM – CSM Baschet Petrolul Ploieşti 94:81 (2-0), Zsilvásárhelyi CSM – Galaci CSM 92:69 (2-0).

* alsóház, 2. kör, a 15-18. helyekért (három győzelemig tartó párharcok), 2. mérkőzések: Foksányi CSM 2007 – Csikszeredai VSKC 82:74 (2-0), Bukaresti CSA Steaua – Bukaresti Laguna Sharks 73:55 (2-0).

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Nemzetközi karikatúraversenyt értékelték

Múlt csütörtökön este Nyáradszeredában került sor a rebarbara témában meghirdetett ötödik nemzetközi karikatúraverseny kiértékelőjére. Zöldebb, ízletesebb világról álmodnak a szervezők.

Gligor Róbert László

A rebarbarát mint elfeledett kerti növényt népszerűsítő rendezvények sorában egyedi verseny volt. A kezdeményező a marosvásárhelyi *Mircea Munteanu* volt, aki Szászánadason hozta létre tizenkét évvel ezelőtt az ország első mezei rebarbaraültetvényét, hiszen akkor már csak néhány erdélyi falu pár kertjében maradt néhány ebből a növényből. A Hamburgból hozott szaporítóanyaggal mára fogyasztói kultúrát teremtett a rebarbarának. Néhány helyen még ismerik ezt a növényt, de használata feledésbe merült, ezért újra konyhai rendeltetést kell adni neki – mondta el a munkának a termelő, aki csupán hobbiszinten termeszt és szaporítja a növényt, de megtanulta népszerűsíteni. E célból szoftvert fejlesztettek ki, amelyet jól fogadott a piac.

A rebarbarára épülő nemzetközi karikatúraversenyt 2019-ben indították, a témában ez az egyetlen a világon, és a második olyan verseny, amely növényre, gyümölcsre épül, az elsőt Ciprus török részén indították az olajbogyóra építve. Értékes verseny, eddig mintegy hat-száz karikaturista nevezett be az internetes versenyfelületen, idén 240 rajz érkezett (egy karikaturista legtöbb öt alkotással nevezhet). Az előzetes válogatáson 56 alkotás került be a döntőbe – a szervezők ötvenre számítottak, pontegyenlőség miatt végül maradt ez a szám. Örülnek, hogy a szeredaiaknak tetszik a kezdeményezés, mert itt is terjed a rebarbara, remélhetőleg két év múlva már ismerni és fogyasztani is fogják – mondta el a kezdeményező.

Három ítéző Nyáradszeredában, egy Déván pontozott

Fotó: Gligor Róbert László

A másik szervező a Gyümölcsfészek projekt egyik mozgótagja, a helyi Kacsó István, akitől megtudtuk, hogy idén már nem a szoftvert, hanem magát a növényt népszerűsítik a versennyel. Azért esett a választás Nyáradszeredára, mert idén itt jött létre az ország legnagyobb rebarbaraültetvénye. A következő évtől helyi rajzversenyt is szerveznek különböző korcsoportokban, aminek ugyancsak lesz anyagi motivációja. Ezekkel a marketingfogásokkal az a céljuk, hogy kineveljenek egy, a rebarbarát ismerő fogyasztói réteget, hogy a most létesített ültetvény termését értékesíteni tudják.

Az ötödik nemzetközi versenyre azért nem könnyű munkákat küldeni, mert itt a téma minden évben ugyanaz, nehéz újabb és újabb alkotásokkal jelentkezni. Sok jó mű került be a döntőbe, legalább tíz rajz esélyes, nehéz lesz tehát kiválasztani a legjobb hármat – nyilatkozta közvetlenül a zsűrizés előtt a bizottság elnöke, a marosvásárhelyi *Gabriel Rusu* képzőművész, grafikus, karikaturista, illusztrátor.

A döntőbe bekerült 56 alkotást a három említett zsűritag mellett távpontozással Liviu Stănilă ismert

hazai grafikus is bírálta. A vártnál hosszabbra nyúló pontozás végén az első díjat (és a vele járó 500 eurós pénzzutalmat) *Victor Eugen Mihai* nyerte az Utolsó kívánság című rajzával, a második lett (és 300 euróhoz jutott) az ukrán *Konstantin Kazancev* cím nélküli alkotása, míg a kubai *Miguel Rodriges* munkája a harmadik helyre került (és 200 eurót ér A Földnek zöld rebarbarára van szüksége című karikatúra).

A döntő lezárása után a szervezőktől megtudtuk: a versenyre az Amerikai Egyesült Államoktól Indonéziáig, Ukrajnától Indiáig, Üzbegisztántól Belgiumig legalább ötven országból évente számos alkotás érkezik, de román karikaturista idén nyert először, a nyertes pedig első alkalommal nevezett, míg az említett ukrán alkotó már harmadszor vett részt és nyert díjat.

A zsűrizéshez a Király Presszó adta a helyszínt, az alkalomhoz illoen rebarbarás süteményt szolgáltak fel a szervezők, és rebarbaravirág díszítette az ítések asztalát. A nemzetközi verseny fő támogatója az Elastoffice Romania cég volt. A döntőt az interneten világszerte lehetett követni.

Rákász Gergely: Lords of the Organ VI.

Parádé és pompa – erdélyi orgonakonzert-sorozat legendás klasszikusokkal

Rákász Gergely koncertorgonista, immár hagyományosan, a tavaszt Erdélyben tölti, ahol többállomásos turné keretében találkozhat az itteni közönséggel. A Lords of the Organ hatodik évada a *Parádé és pompa* nevet kapta, ezúttal pedig az orgona show-arcát mutatja be. A Gladiátorok indulójával az ókori Róma cirkuszaiba, Elgar Parádé és pompájával a királynő előtt tetszelgő angol tisztok elegáns felvonulásaira, Dvořák Largójával pedig az Újvilágba látogatunk el.

A turnén bemutatják Rákász Gergely új, egyedi FUTURE ORGAN hangszerét, amely megjelenésében egy távoli galaxis felé induló kecses űrhajót idéz, hangzásában pedig a legnagyobb katedrálisok szent csendjeitől az ott felállított gigászi hangszerek morajló hangtömegéig mindent a hallgatók elé tár. A bensőséges és szent nyugalmat az újonnan megjelent Organ Meditation lemezeiről vett Bach- és César Franck-idézetek hozzák el, majd a művész ígérete szerint felcsendül Vivaldi A négy évszak koncertje, melyből most a gazdag és bohém Ősz tétel a soros, allegorikusan mutatva a megérdemelt munka gyümölcsét, a vadászat örömét és a borivás veszélyeit.

A koncert vendégművésze Dénes

Dorottya sepsiszentgyörgyi cselista, a Rákász Gergely Alapítvány fiatal tehetsége. A 2018-ban indult Rákász Gergely Alapítvány fiatal tehetségeket karol fel, és Magyarország határain túl élő magyar közösségeknek szervez koncerteket, minden koncertre egy-egy öltésként tekintve két elszakított nemzetrész között.

Rákász Gergely így ír a Lords of the Organ műsorról:

„Mindenekelőtt nagyon boldog vagyok, amiért a Lords of the Organ sorozatot szereti a közönség. Minden évben lényegesen többen hallgatják, és ez azt üzeni, hogy sikerülhet a magas művészetet olyan körítéssel tálalni, hogy azt a mai kor mindig rohanó embere is a tányérjára vegye. Nem könnyű feladat, mert a klasszikus művekből egy hangot sem veszünk el, nem butítjuk őket közérthetővé, de a látványkoncertekkel, a zenei idegvezetéssel és az izgalmas műsorválasztással azt érzük el, hogy a műfaj ne csupán egy maroknyi hardcore komolyzene-rajongó kiváltsága legyen. Mégiscsak más az a világ, amelyben tömegek választják a klasszikus művészetet kikapcsolódásként, ez pedig csak úgy érhető el, ha az előadás és a művész

is korszerű, és nem egy elefántcsonttorony bezárt múzeumának poros hátsó polcáról szeretne kapcsolatot teremteni 2023 feltöltődni vágyó hallgatóival.”

A koncert marosvásárhelyi időpontja: május 15., hétfő 19 óra, helyszín a Kultúrpalota. Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztáránál. Jegyár: 40 lej.

Rákász Gergely

Fotó: Rózsa Erika

A Szászrégeni Polgármesteri Hivatal közleménye

A Szászrégen municípium közterületén található, a polgárok költségén felhúzott építményekhez tartozó földterületek bérbeadásáról szóló rendelet jóváhagyását illető HATÁROZAT-TERVEZET.

A mai napon, 2023.05.03-án Szászrégen polgármestere közli, hogy elkezdődött a város közterületén található, a polgárok pénzéből felhúzott építményekhez kapcsolódó földterületek bérbeadásáról szóló rendelet jóváhagyását illető HATÁROZAT-TERVEZET kidolgozása.

A határozattervezet kidolgozását az indokolja, hogy új rendeletet kell elfogadni a Szászrégen közterületén található, a polgárok pénzéből felhúzott építmények alatti földterületek bérbeadásával és a bérleti szerződés meghosszabbításával kapcsolatos helyzetek szabályozására, mivel a jelenleg hatályos rendelet csak a garázsokra vonatkozik, más típusú építményekre, nevezetesen a kioszkokra vagy a hozzá vezető utakra nem.

A határozattervezethez kapcsolódó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- Jóváhagyási jelentés a javasolt 37.3776/2023.04.26. számú határozattervezet elfogadásának szükségességéről;
- A 37.831/2023.04.26. számú szakértői jelentés;
- A 127/2023.04.26. számú határozattervezet teljes szövege a Szászrégen közterületén található, a polgárok költségén felhúzott épületekhez kapcsolódó földterületek bérbeadására vonatkozó rendelet jóváhagyásáról;
- Melléklet – Szászrégen közterületén található, a polgárok pénzeszközeiből felhúzott épületekhez tartozó földterület bérbeadásáról szóló szabályzat.

A dokumentáció megtekinthető:

- Az intézmény honlapján, www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” című részben, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;
- A Szászrégeni Polgármesteri Hivatalban, Petru Maior tér 41. sz.;

A határozattervezet egy példánya kérésre beszerezhető az intézmény közönség-tájékoztató irodájában;

A határozattervezettel kapcsolatos javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2023.05.19-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján: www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban a https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular_Legea_52.docx linken elérhető űrlapon, amelyet letölthetnek és kitöltve elküldhetnek az office@primariareghin.ro címre;

- elektronikus üzenet formájában a következő e-mail-címen: office@primariareghin.ro;
- postai úton, az önkormányzat címére: Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám;

– az intézmény székhelyén, a közönség-tájékoztató irodában, a Petru Maior tér 41. sz. alatt, a nyitvatartási időben: hétfőn, kedden és csütörtökön 8.00-16.00 óra között, szerdán 8.00-18.30 óra között és pénteken 8.00-13.30 óra között.

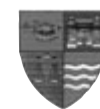
A borítékon fel kell tüntetni: „Javaslatok a Szászrégen közterületén található, a polgárok költségén felhúzott épületekhez tartozó földterületek bérbeadásáról szóló határozattervezethez”.

A javaslatokat és az ajánlás értékű véleményeket az intézmény honlapján, a www.primariareghin.ro oldalon, a „Döntéshozatal átláthatósága” menüpontban, a <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/> linken teszik közzé.

Az írásban megfogalmazott és benyújtott ajánlások figyelmen kívül hagyását írásban megindokolják.

Az érdeklődők számára lehetőség van arra is, hogy a határozattervezet nyilvános megvitatására gyűlést szervezzenek, ha azt 2023.05.19-ig valamely jogszerűen alakult egyesület vagy más hatóság, illetve intézmény írásban kéri.

További információ a 0265/511-112-es telefonszámon, 106-os mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó: Marinescu Sorina civil társadalmi referens.

MAROS MEGYEI TANÁCS
ELNÖKI KABINET

A romániai iskolákért program kivitelezése Maros megyében

A romániai iskolákért program kivitelezéséért felelős megyei bizottság nevében tájékoztatjuk Önöket, hogy 2023. március hónap folyamán a program keretében biztosított termékek szétosztása megfelelő körülmények között zajlott. A Maros Megyei Közegészségügyi Hatóság nem végzett ilyen irányú ellenőrzéseket, és a program lebonyolításában sem jeleztek hiányosságokat.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

www.doraoptics.ro

-20%
**KEDVEZMÉNY
NAPSZEMÜVEGEKRE**

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, bent munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (19519-I)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornajavítást, teraszkiezítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (19519-I)

VÁLLALUNK bármilyen építkezési munkát. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Mindenféle építkezési anyaggal rendelkezünk. Tel. 0725-147-052, Csaba. (19339)

KÉSZÍTEK kerítést, lerakok járólaptot, szigetelők polisztirénnel, készítek tetőt és más, ház körüli munkát vállalom. Tel. 0759-552-041. (19486)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0725-147-095, István. (19338)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Orbán László. (19481-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is). Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0725-147-052, Balázs. (19338)

KIÜRÍTÜNK tömbházlakást, alagsort, takarítunk, begyűjtünk ócskavasat, festünk, fertőtlenítünk. Tel. 0747-816-052. (19550)

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk május 4-én **ID. LOKODI FERENCRE** halálának 8. évfordulóján. Emlékét szeretettel őrizzük. Családja és a rokonság. Hiányzol, Tatánk! Nyugodjál békében!
Szeretted. (19527)

Soha el nem múltó fájdalommal emlékezem a drága jó édesanyára, az ákosfalvi **VARGA ILONÁRA** halálának 9. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Lánya, Ilona. (mp.-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, jó
NYILAS ILONA
2023. május 1-jén, 84 évesen megszűnt élni.
Drága halottunk temetése 2023. május 5-én, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott!
A gyászoló család. (19561)

Fájdalomtól megtört szívvel búcsúozunk a szeretett sógornőtől és nagynénitől,
VIRÁG MÁRIÁTÓL.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emi és Otti. (19557)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, szerették, tisztelték, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, após, testvér, rokon, barát, ismerős és szomszéd,
id. FÁBIÁN ANDRÁS
agrármérnök,
volt makfalvi lakos,
2023. április 29-én, 84 éves korában örökre megpihent.
Temetése május 6-án, szombaton 16 órakor lesz a magyaralmási temetőben, református szertartás szerint.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes.
A gyászoló család. (sz.-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa,
GÁL GYŐZŐ
91 éves korában, május 2-án elhunyt.
Drága halottunkat május 4-én, csütörtökön délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a katolikus temető felső ravatalozójából.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülten vettünk tudomást **SZŐKE ISTVÁN** kollégánk haláláról. Vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Az Aquaserv vezetősége. (-I)

Őszinte részvétünket fejezzük ki, együttérzünk a családdal kollégánk, **SZŐKE ISTVÁN** elvesztése miatt érzett fájdalmában.
Az Aquaserv munkaközössége. (-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Marmed	- 0265/250-344	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- információ	- 118-932	járobeteg-rendelő:	- központ	- 0265/208-800
- általános	- 118-800	- 0729-024-380	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	Labor	• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Rendőrség	- 0265/202-305	e-mail: marmed@marmed.ro,	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	www.marmed.ro	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Sürgősségi szolgálat:	- 0265/210-177	• Dora Optics	• koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
Marosvásárhelyi	Polgármesteri Hivatal	- 0265/212-971	• koszorúk	- 0745-606-269
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,	- 0265/268-330	• Dora Medicals	és halottszállítás	- 0758-047-604
otthonogondozó szolgálat,	8-16 óra között:	• Radiológia, echográfia	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	0736-883-110	Dr. Jeremiás István		- 0265/262-907
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Emma vendéglő,		
	- 0265/312 436	hidegtálok készítése		
	- 0265/250-120	• Prefektúra		
	- 0265/263 351	- 0365/400-401		
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	- 0365/400-404		
		• Áramszolgáltató vállalat		
		- vidék		
		- 0265/929		
		• Delgaz Grid		
		- 0265/200-928		
		- 0800/800 928		
		• Aquaserv:		
		- hideg víz-csatorna		
		- 0265/215-702		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

KLARA javasasszony feloldja a kötést és az átkot, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, leveszi a rontást, elűzi a rosszat, bármilyen egészségi, szerelmi és egyéb problémában segít.

Köszönetnyilvánítások:

Antonia Marosvásárhelyről köszönetet mond Klarának, mert újra együtt van kedvesével; Enikő Nyárádszeredából hálás neki, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból és a depresszióból; Kelemen Ernyéből köszöni, hogy a segítségével a felesége visszatért hozzá; Andreinak nyereséges lett a vállalkozása; Elena Dicsőből köszöni, hogy szerelme visszatért hozzá, és kigyógyult a depresszióból és az epilepsiából; Corina Marosvásárhelyről hálás neki, mert férje ismét visszatért hozzá és gyermekeihez.
Tel. 0742-450-214. (Fizetett hirdetés: mp.)

A Népszerűség Alapítvány számít önre

**Akár csak az előző években,
alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni
Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását,
ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését,
elősegíteni az olvasói igények kielégítését.**

Ebben kéri barátai, a Népszerűség híveinek támogatását.

Kérjük, ajánlja fel jövedelemadója 3,5 %-át erre a célra!

Adataink:

Név: Fundația Népszerűség Alapítvány

Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.

Adószám: 5093655

Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001

Május 4., 19 óra, a Maros Művészegyüttes székháza

Boldogasszony tenyerén

Rendező-koreográfus:
GÁBOS ENDRE, FURIK RITA

Zenei szerkesztő:
ANDRÁS ORSOLYA, MIHÓ ATTILA

Díszlet, jelmeztervező:
FURIK RITA

Igazgató:
ANDRÁS MIHÁLY

HARGITA NEMZETI SZÉKELY NÉPI EGYÜTTES

FENNTARTÓ:

CSÍKSZEREDA
VÁROSHÁZA

TÁMOGATÓK:

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

nca
Nemzeti Kulturális Alap

HARGITA NEMZETI SZÉKELY NÉPI EGYÜTTES – RO 530102, Csíkszereda, Temesvári sugárút 6., tel.: +40 266 371 362,
www.hargitanec.ro, hargitanecptanc@gmail.com, www.facebook.com/hargitaegyuttas

MINŐSÉGI GRÁNIT SÍREMLÉKEK KEDVEZŐ ÁRON!

EGYES MODELLEK ESETÉN, AKÁR
25% KEDVEZMÉNY!

AZ AKCIÓ MÁJUS 31-IG,
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG ÉRVÉNYES!

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

transGranit

Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁD TÖ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

Kányádi Orsolyával

MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN 21 ÓRÁTÓL

LORDS
OF THE
ORGAN

RÁKÁSZ
GERGELY
KONCERTORGONISTA

PARÁDÉ és
POMPA

2023. május 15., hétfő, 19 óra
MAROSVÁSÁRHELY, Kultúrpalota

Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztárában.
Jegyár: 40 lej

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaplól származó összeggel májusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják
a 0365-882-747-es telefonszámot
hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
SpaSa
Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatek

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM